

Susanna Wähä

Maankäyttö- ja rakennuslain
soveltaminen
hallintotuomioistuimissa
2001-2003

HELSINKI 2004

*Julkaisu on saatavana myös Internetistä:
<http://www.ymparisto.fi/julkaisut>*

*Suomen ympäristö 693
Ympäristöministeriö
Alueidenkäytön osasto*

*Taitto: Ainoliisa Miettinen
Kansikuva: Susanna Wähä*

*ISSN 1238-7312
ISBN 952-11-1680-3 (nid.)
ISBN 952-11-1681-1 (PDF)*

Edita Prima Oy

Helsinki 2004

Esipuhe

Maankäyttö- ja rakennuslain tultua voimaan vuoden 2000 alussa lain toimivuutta ja siitä saatuja kokemuksia on seurattu ja arvioitu. Ympäristöministeriö julkaisi arviointiraportin lain toimivuudesta saaduista ensimmäisistä kokemuksista maaliskuussa 2001 ja laajemman raportin toukokuussa 2002.

Muutoksenhakujärjestelmää uudistettiin maankäyttö- ja rakennuslaissa merkittävästi, kun valitukset kuntien kaavapäätöksistä, suunnittelutarveratkaisusta ja poikkeamispäätöksistä siirtyivät ympäristöhallinnosta hallinto-oikeuksien käsiteltäviksi. Valitusoikeus sen sijaan säilyi etenkin kaava-asioissa pääosin ennallaan. Eri yhteyksissä on vilkkaastikin keskusteltu mm. valitusten käsittelyajoista ja siitä, onko valittaminen kaavoista lisääntynyt.

Ympäristöministeriön toimesta on jo aikaisemmin selvitetty hallinto-oikeuksien ensimmäisen puolentoista vuoden aikana tekemiä päätöksiä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa asioissa. Ensimmäisiä arvioita muutoksenhakujärjestelmän toimivuudesta sisältyikin jo edellä mainittuihin arviointiraportteihin. Ympäristöministeriö on myös erikseen selvittänyt valituserkkyyden mahdollisia muutoksia maankäyttö- ja rakennuslain aikana. Tällöin on todettu, että koko maassa valituskaavojen osuus esimerkiksi asemakaavoista on pysynyt lähes samalla tasolla kuin se oli rakennuslain aikana. Pääkaupunkiseudulla valituskaavojen suhteellinen osuus asemakaavoista on kuitenkin selvästi laskenut.

Nyt valmistunut selvitys hallintotuomioistuinten toiminnasta maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa tehtävissä perustuu aikaisempaa laajempaan aineistoon. Selvitys tuo uutta ja entistä tarkempaa tietoa mm. eri valittajaryhmien (yksityiset, yhteisöt ja viranomaiset) valitusoikeuden käytöstä, valitusperusteista, valitusten käsittelyajoista sekä valitusten menestymisestä hallinto-oikeuksissa ja korkeimmasa hallinto-oikeudessa.

Selvityksen on tehnyt tutkija HTM Susanna Wähä Joensuun yliopiston oikeustieteiden laitoksella, jossa työtä on ohjannut professori Tapio Määttä. Ympäristöministeriössä työtä ovat ohjanneet hallitusneuvos Helena Korhonen, hallitusneuvos Auvo Haapanala ja ympäristöneuvos Tuula Lundén.

Ympäristöministeriö tulee jatkossakin maankäyttö- ja rakennuslain toimivuuden seurannan osana selvittämään myös muutoksenhakujärjestelmän toimivuuteen liittyviä kysymyksiä.

Osaston päällikkö
Ylijohtaja

Pekka Kangas

Hallitusneuvos

Helena Korhonen

Sisältö

<i>Esipuhe</i>	3
<i>1 Johdanto</i>	5
<i>2 Hallinto-oikeuksien päätösten määrät</i>	7
<i>3 Valitusten tarkastelua valittajien mukaan</i>	11
<i>4 Valitusperusteiden tarkastelua HaO:n päätöksissä</i>	14
4.1 Menettelyyn liittyvät valitusperusteet	14
4.2 Sisältöön liittyvät valitusperusteet	15
<i>5 Valitusten menestymisen tarkastelua hallinto-oikeuden päätöksissä</i>	20
<i>6 Lausunnoista</i>	25
<i>7 Käsittelyaikojen tarkastelua</i>	26
<i>8 Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä</i>	29
<i>9 Johtopäätöksiä</i>	37
<i>Liitteet</i>	38
<i>Kuvailulehdet</i>	55

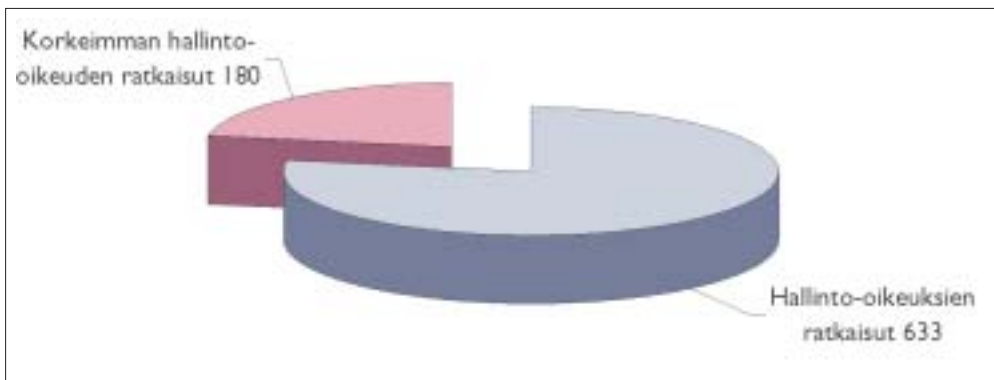
Johdanto

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999) tultua voimaan 1.1.2000 on laista saatuja kokemuksia seurattu ja arvioitu eri tahoilla. Ympäristöministeriön lisäksi muun muassa Suomen Kuntaliitto on julkaissut arvioita lain toimivuudesta. Laajim-
pana näistä arvioista mainittakoon ympäristöministeriön keväällä 2002 julkaisema maankäyttö- ja rakennuslain yhteistyöryhmän arvio¹, jossa selvitettiin muun ohessa ensimmäisiä kokemuksia maankäyttö- ja rakennuslain muutoksenhakusäännök-
sistä. Yhteistyöryhmän arvio perustuu yhteistyöryhmän jäsenten kokemuksiin, arvioi-
hin sekä eri tahoilla suoritettuihin kyselyihin ja selvityksiin.

Lakihankkeen elinkaariajattelua hyödyntäen voisi MRL:n vaikutusten tarkaste-
lun sanoa nyt kohdistuvan ns. totuttautumisvaiheeseen, kun laki on ollut voimassa
neljä vuotta. Kysymys ei ole enää voimaantulovaiheesta, opetteluvaihe on lopuil-
laan, mutta vielä ei olla lain soveltamiskäytäntöjen vakiintumisvaiheessa.

Tämän ympäristöministeriön ja Joensuun yliopiston oikeustieteiden laitoksen
yhteisen tutkimushankkeen tuloksena syntyneen selvityksen tarkoituksena on täy-
dentää olemassa olevien arviointitutkimusten joukkoa tutkimalla konkreettisten
tuomioistuinratkaisuiden valossa muotoutunutta ja vielä muotoutumassa olevaa
oikeuskäytäntöä. Tarkastelu on tässä raportissa lähinnä määrällistä.

Selvityksen kohteena on hieman yli 800 oikeustapausta, jotka käsittävät sekä
hallinto-oikeuksien (HaO) ratkaisuja että korkeimman hallinto-oikeuden (KHO)
ratkaisuja.

Kuvio 1. Tarkastelun kohteena olevien päätösten lukumäärät.

Selvitys on tehty ympäristöministeriölle tiedoksi tulleiden hallinto-oikeuden ja KHO:n
päätösten pohjalta. Aineisto käsittää 180 korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisua
maankäyttö- ja rakennuslain koko voimassaoloajalta 17.9.2003 asti, seuraavista asia-
ryhmistä: *kaava-asiat*, *suunnittelutarveratkaisut* ja *poikkeamispäätökset*. Tarkastelun
kohteena ovat 633 hallinto-oikeuksien päätöstä ovat edellä mainituista asiaryh-
mistä, mutta eivät koko lain ajalta, vaan ne rajoittuvat ajallisesti 1.7.2001-31.12.2002
tehtyihin ratkaisuihin².

Selvityksen kohteena ovat hallinto-oikeuden päätökset kattavat yhteensä noin
63 % hallinto-oikeuksien koko maassa tarkasteluajan jaksolla tehdyistä kaava-, poik-
keamis- ja suunnittelutarvepäätöksistä (ks. s. 7). Korkeimman hallinto-oikeuden pää-
töksistä tarkastelun kohteena on noin 70 % tarkasteluajan jaksolla tehdyistä päätök-

¹ Maankäyttö- ja rakennuslain toimivuus. Arvio laista saaduista kokemuksista. Suomen ympäris-
tö 565. Ympäristöministeriö.
Helsinki 2002.

² Tässä selvityksessä hallinto-oi-
keuksien päätösten ajallinen ra-
jaus johtuu siitä, että 1.1.2000-
31.7.2001 annetuista hallinto-oi-
keuksien ratkaisuista on tehty
4.1.2002 valmistunut selvitys:
Erkkilä, Mikko: Maankäyttö- ja
rakennuslain säännösten tulkinta
ja soveltaminen oikeuskäytän-
nössä (julkaisematon).

sistä. Vuosien 2000-2002 aikana on korkeimpaan hallinto-oikeuteen rakentamis- ja kaavoitusasioita koskevia valituksia saapunut yhteensä 1342, mikä on noin 13 % kaikista KHO:een saapuneista asioista³.

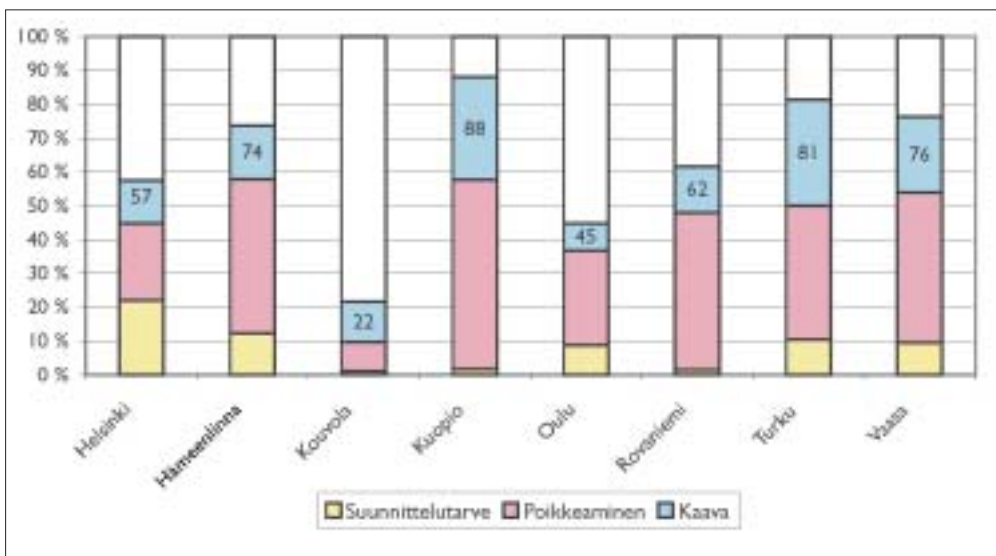
Koko oikeustapausaineisto on ensivaiheessa syötetty Access -ohjelmalla luotuun tietokantaan. Jokaisesta päätöksestä on kerätty samat tiedot lomakkeelle, joka puolestaan on täytetty kustakin valittajasta erikseen. Määrällisessä analyysissä on keskitytty numeraalisen tiedon perusteella selvittämään muun muassa valitusten määriä asiaryhmittäin, valitusten kohdistumista kuntien ja alueellisten ympäristökeskusten tekemiin päätöksiin, eri valittajaryhmien (esim. yksityishenkilöt, alueelliset ympäristökeskukset, yhdistykset, yhtiöt) valitusoikeuden käyttöä, valitusperusteita, valitusten käsittelyaikoja sekä viranomaispäätösten pysyvyyttä muutoksenhaussa. Selvitystyön ohjauksesta ympäristöministeriön alueidenkäytön osastolla ovat vastanneet hallitusneuvokset Helena Korhonen ja Auvo Haapanala sekä ympäristöneuvos Tuula Lundén. Joensuun yliopiston oikeustieteiden laitoksella tutkimusta on ohjannut professori Tapio Määttä, minkä lisäksi kaavoitus- ja rakentamisoikeuden tutkimusryhmän jäsenet, tutkija Aleksi Heinilä, tutkija Tuija Kuivalainen ja hall. yo. Hanna Tolvanen, ovat osallistuneet työhön. Tutkimushankkeen aikana on pidetty viisi ohjauspalaveria ympäristöministeriössä.

³ Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikertomus 2002. Korkeimman hallinto-oikeuden julkaisuja 2/2003.

Hallinto-oikeuksien päätösten määrät

2

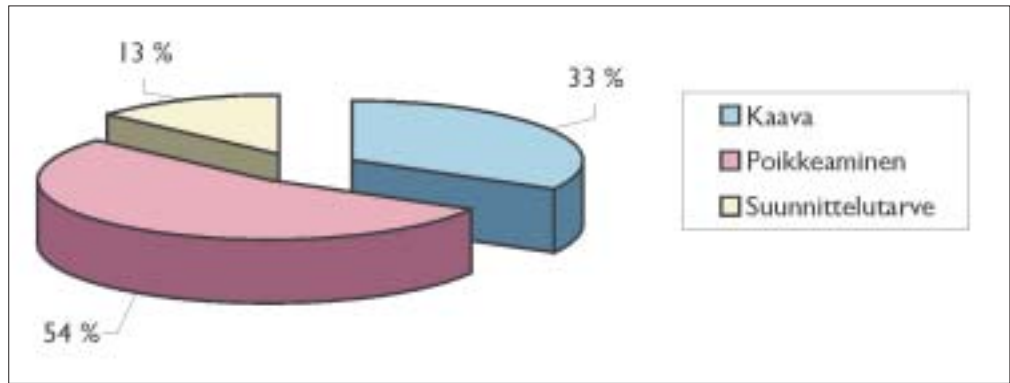
Hallinto-oikeuksien ratkaisemien juttujen määrä yleisesti, asiaryhmästä riippumatta, on ollut vuodesta 2000 lähtien kasvava. Vuonna 2000 hallinto-oikeudet ratkaisivat 18217 juttua, 18440 juttua vuonna 2001 ja 19842 juttua vuonna 2002.⁴ Juttumäärän kasvu vuodesta 2000 vuoteen 2001 oli siis 1,2 %, kun vastaava luku 2001-2002 oli 7,6 %.

Kuvio 2. Tarkastelun kohteena olevien hallinto-oikeuksien päätösten osuus kaikista hallinto-oikeuksissa tehdyistä kaavoja, suunnittelutarveratkaisuja ja poikkeamispäätöksiä koskevista päätöksistä ajalla 1.7.2001-31.12.2002.

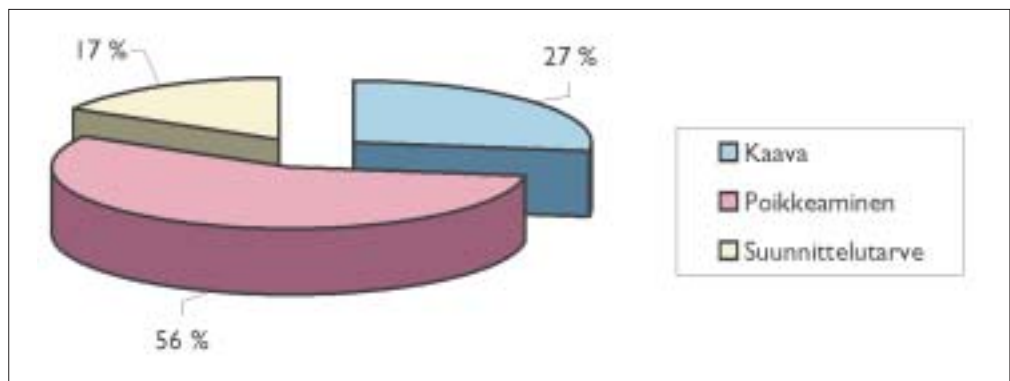
Hallinto-oikeuksien päätösten lähettäminen ympäristöministeriölle perustui oikeusministeriön hallinto-oikeuksille esittämään pyyntöön, mutta päätösten lähettämiskiivisyys vaihteli hallinto-oikeuksittain suuresti. Tarkastelun kohteena olevien päätösten kattavuus hallinto-oikeuksittain vaihtelee viidenneksestä (22 %) runsaaseen neljään viidesosaan (88 %). Tarkastelun kohteena on siis noin 63 % koko maassa tarkasteluajanjaksolla tehdyistä kaava-, poikkeamis- ja suunnittelutarvepäätöksistä hallinto-oikeuksista pyydytyistä diaaritiedoista laskettuna. Merkittävimmin tämän keskiarvon alle jäävät Kouvola ja Oulun hallinto-oikeudet, joiden tekemistä päätöksistä tarkastelussa on alle puolet päätösmäärästä (Kouvola 22 % ja Oulu 46 %).

⁴ Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikertomukset 2000-2002. Mukana tarkastelussa ei ole Ahvenanmaan hallintotuo-
mioistuimen ratkaisuja.

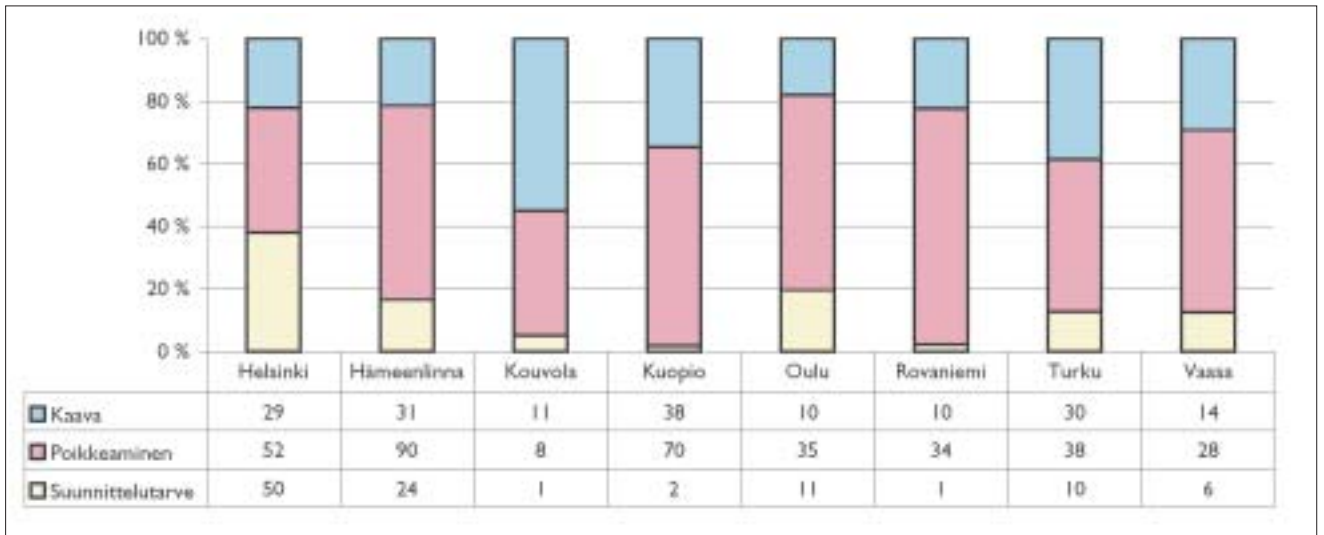
Kuvio 3. Hallinto-oikeuksien päätösten osuudet 1.7.2001-31.12.2002 kaava-, poikkeamis- ja suunnittelutarveasioissa.

Tarkastelun kohteena olevissa asiaryhmissä yli puolet (54 %) päätöksistä koskee poikkeamis-asioita. Kaava-asioiden määrä puolestaan on 33 % ja suunnittelutarveratkaisuja koskevien päätösten osuus on 13 %. Tarkasteluajanjakson päätösmäärät on laskettu hallinto-oikeuksien lähettämistä diaarikorteista tai diaarilistauksista niiltä osin kuin diaarikortteja ei ole ollut käytettävissä. Vuoden 2001 päätösmääräksi on arvioitu 50 % kyseisenä vuonna ratkaistuista päätöksistä.

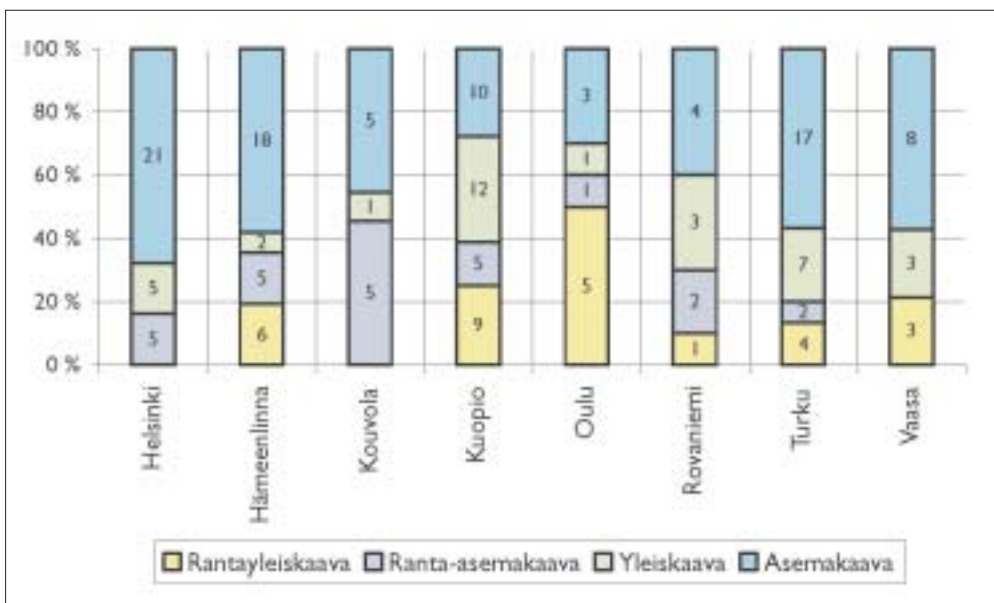
Kuvio 4. Tarkasteltavana olevien hallinto-oikeuksien päätösten määrän jakautuminen päätöstyypeittäin.

Tarkasteltavana olevien hallinto-oikeuden päätösten kattavuus päätöstyypien suhteellisen osuuden perusteella on samankaltainen kuin koko maassa 1.7.2001-31.12.2002 tehdyissä kaava, poikkeamis- ja suunnittelutarvepäätöksissä (vrt. kuvio 3 ja kuvio 4). Kaavojen suhteellinen osuus tarkasteltavana olevassa aineistossa on 6 % pienempi kuin koko maassa ratkaistujen kaavojen osuus. Poikkeamispäätösten osuus aineistossa on 2 % ja suunnittelutarveratkaisuiden osuus 4 % suurempi kuin koko maassa ratkaistujen päätösten suhteellinen osuus kyseessä olevissa asiaryhmissä.

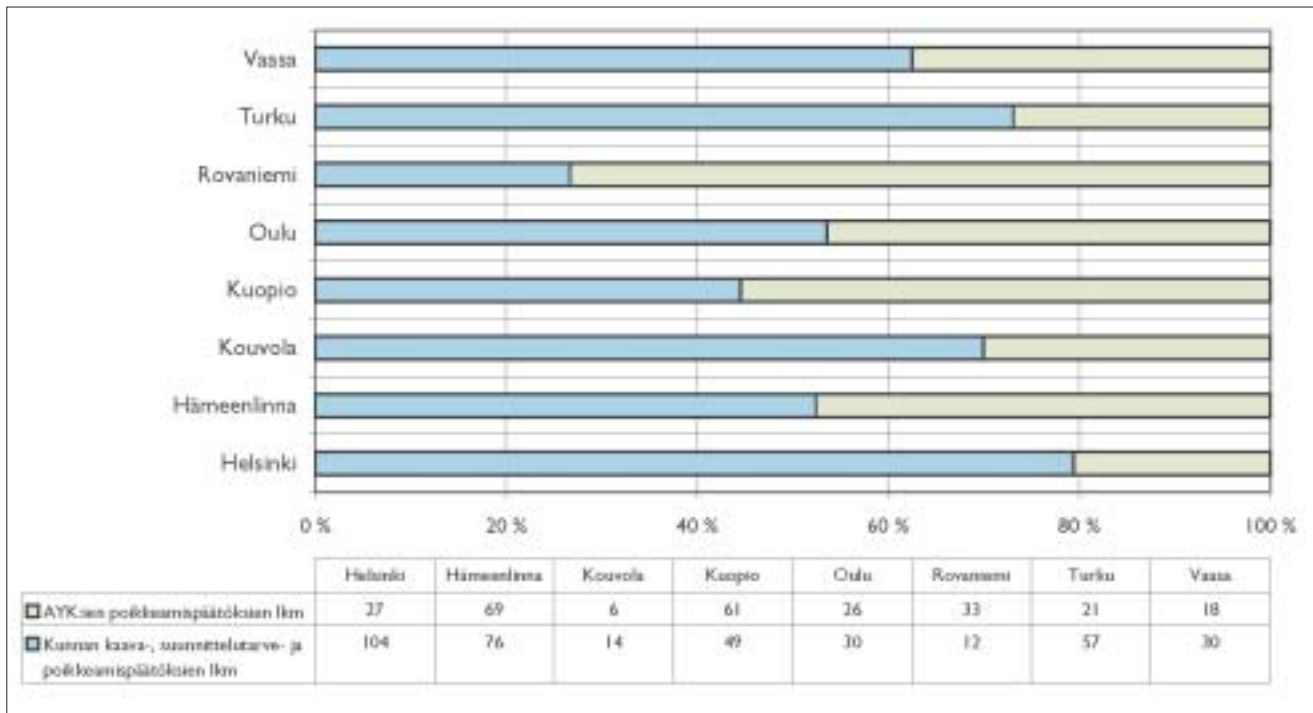
Kuvio 5. Hallinto-oikeuksien päätösten määrät tarkasteltavana olevassa aineistossa päätöstyypeittäin eri hallinto-oikeuksissa.

Tarkasteltaessa päätösten jakautumista päätöstyyppeihin hallinto-oikeuksissa voidaan todeta poikkeamispäätösten osuuden olevan suurin, Kouvolan hallinto-oikeutta lukuun ottamatta, hallinto-oikeuksissa (40 %-76 %). Ainostaan Kouvolan hallinto-oikeuden päätöksissä kaavapäätösten määrä on suurempi kuin poikkeamispäätösten määrä. Tämän perusteella ei voitane päätellä Kouvolan kaavapäätösten määrän olevan poikkeuksellisen suuri muihin hallinto-oikeuksiin verrattuna ottaen huomioon tarkastelun kohteena olevien Kouvolan hallinto-oikeuden päätösten vähäinen määrä. Kaavapäätökset muodostavat Kuopion ja Turun hallinto-oikeuksissa keskimääräistä (27 %) suuremman osuuden tarkasteltavista päätöksistä: Kuopiossa 34,5 % ja Turussa 38 %. Suunnittelutarveratkaisujen suhteelliset osuudet hallinto-oikeuksittain vaihtelevat poikkeamispäätösten määrää enemmän. Helsingissä suunnittelutarveratkaisuja koskevia päätöksiä tutkitussa aineistossa on lähes yhtä paljon kuin poikkeamista koskevia päätöksiä (38 %), kun taas Kuopiossa suunnittelutarveratkaisujen osuus tarkasteltavassa aineistossa on vain 5 %.

Kuvio 6. Hallinto-oikeuksien kaavapäätösten määrät ja jakautuminen kaavalajeittain eri hallinto-oikeuksissa tutkitussa aineistossa.

Kaava-asioita koskevista päätöksistä kaikissa hallinto-oikeuksissa yli kaksi viidesosaa kohdistui asema- ja ranta-asemakaavoihin. Noin yksi viidesosa päätöksistä kohdistuu yleiskaavoihin, lukuun ottamatta Kuopion hallinto-oikeutta, jossa päätöksistä lähes kaksi viidesosaa koski yleiskaavapäätöksiä. Oulun hallinto-oikeudessa puolestaan noin puolet tutkitusta aineistosta koski rantayleiskaavoja.

Kuvio 7. Valituksen kohteena olevien alueellisten ympäristökeskusten ja kuntien tekemien päätösten suhteelliset osuudet ja lukumäärät hallinto-oikeuksittain tutkitussa aineistossa.

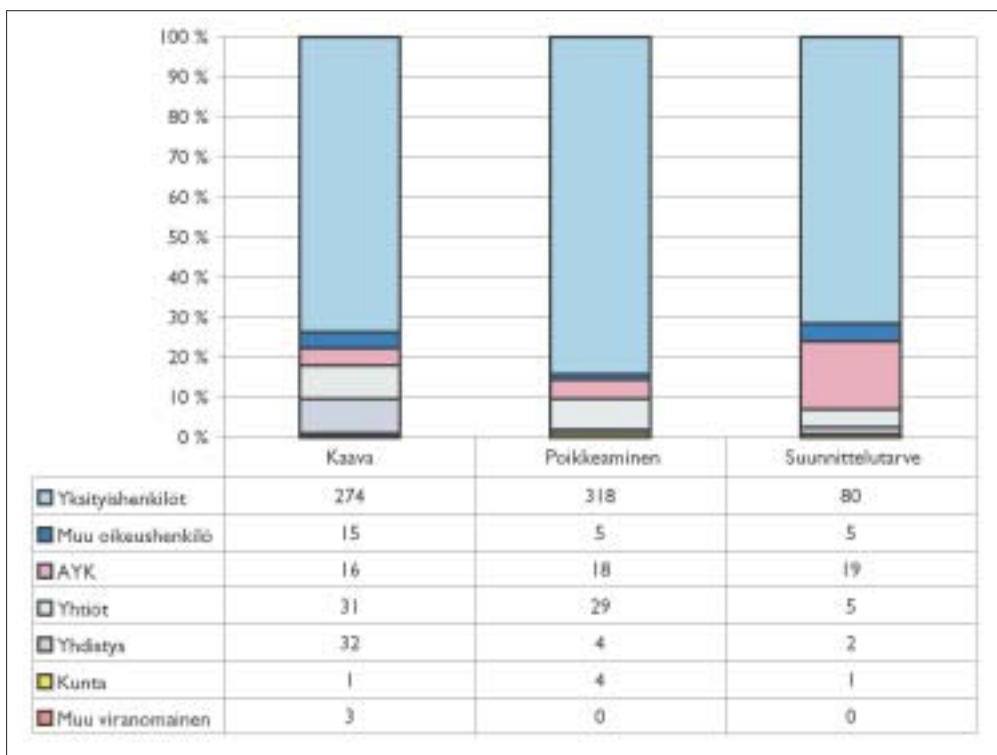
Tutkitussa aineistossa 59 % valituksen kohteena olevista päätöksistä on kunnan tekemiä päätöksiä. Vain Kuopion ja Rovaniemen hallinto-oikeuksien päätöksistä yli puolet valituksen kohteena olevista päätöksistä on alueellisen ympäristökeskuksen (AYK) tekemiä: Kuopiossa 55 % ja Rovaniemellä 73 %.

Kuvioiden 5, 6 ja 7 perusteella voitaisiin ainakin olettaa, että isoimpien hallinto-oikeuksien (Helsinki, Hämeenlinna, Turku) alueilla on enemmän suunnittelutarve-alueita ja asemakaavoja, ja niihin myös kohdistuu valituksia. Ruuhka-Suomen ulkopuolella tilanne näyttäisi siltä, että hallinto-oikeuksissa ratkaistaan paljon ranta-alueiden poikkeamispäätöksiin kohdistuvia valituksia.

Valitusten tarkastelua valittajien mukaan

3

Tutkitussa aineistossa ylivoimaisesti suurin valittajaryhmä on yksityishenkilöt. Yksityishenkilöiden tekemiä valituksia on 78 % kaikista valituksista. Toiseksi suurin valittajaryhmä on yhtiöt, joiden tekemiä valituksia on 7,5 % kaikista valituksista. Yhtiöiden, useimmiten asunto-osakeyhtiöiden, valitukset kohdistuvat lähinnä kaava- ja poikkeamispäätöksiin. Kolmanneksi suurin valittajaryhmä on alueelliset ympäristökeskukset, joiden tekemiä valituksia on 6 % kaikista valituksista. Yhdistykset muodostavat neljänneksi suurimman valittajaryhmän 4 % osuudella kaikista valituksista. Tutkitussa aineistossa kaavavalituksissa on keskimäärin 2,2 valittajaa, kun taas poikkeamispäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisuja koskevissa valituksissa valittajien määrä on vain hieman yli 1.

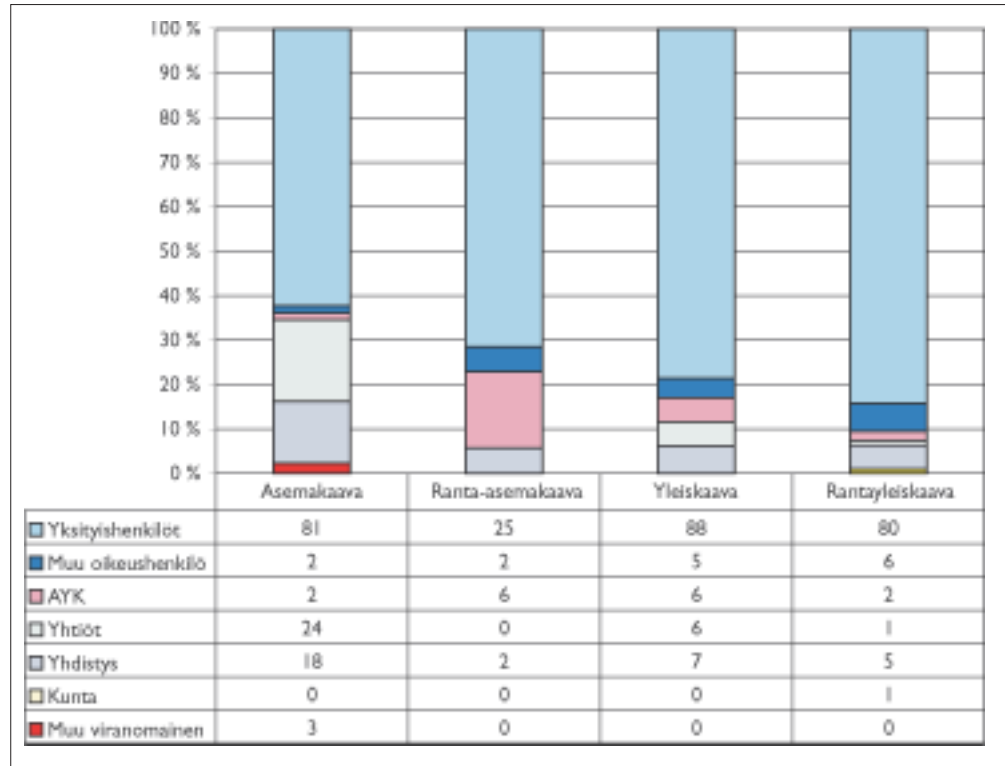
Kuvio 8. Valittajien lukumäärät päätöstyypeittäin ja valittajaryhmittäin tutkituissa hallinto-oikeuksien päätöksissä.

Kaavavalituksissa yksityishenkilöiden valitusten osuus on 73 %. Kaavavalituksissa toiseksi suurimman valittajaryhmän, yhdistysten, valitusten osuus on noin 9 % ja kolmanneksi suurimman valittajaryhmän, yhtiöiden, osuus 8 % kaavavalituksista. Alueelliset ympäristökeskukset ovat kaavavalituksissa vasta neljänneksi suurin valittajaryhmä 4 % osuudella tehdyistä kaavavalituksista ja lähes samaan on yltänyt myös muu oikeushenkilö -valittajaryhmä⁵.

Poikkeamispäätöksiä koskevissa valituksissa yksityishenkilöiden tekemien valitusten (84 %) jälkeen toiseksi suurimpana valittajaryhmänä tulevat yhtiöt (8 %) ja kolmanneksi suurimpana ryhmänä alueelliset ympäristökeskukset (5 %). Suunnittelutarveratkaisuja koskevissa valituksissa yksityishenkilöiden tekemien valitusten

⁵ Muu oikeushenkilö -valittajaryhmä rinnastuu lähinnä yksityishenkilöiden tekemiin valituksiin, sillä suurin osa kyseisen ryhmän valituksista koostuu kuolinpesien valituksista.

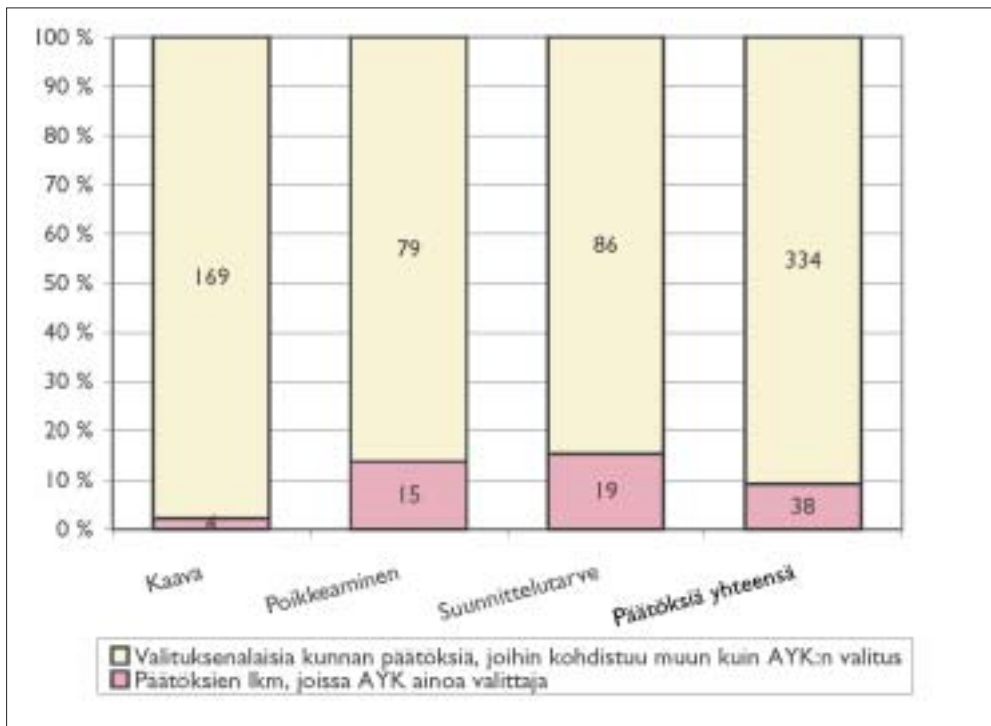
osuus on 71 %. AYK:ien puuttumiskynnys suunnittelutarveratkaisuihin on muita päätöstyyppejä matalampi, sillä 17 % tehdyistä suunnittelutarveratkaisuja koskevista valituksista on alueellisten ympäristökeskusten tekemiä. AYK:ien valitukset suunnittelutarveasioissa lienevät seurausta siitä, että kunnat eivät ole vielä löytäneet lupaehtojen oikeaa tulkintaa.

Kuvio 9. Valitusten jakautuminen valittajaryhmittäin kaava-asioissa tutkitussa aineistossa.

Kaavavalitukset kohdistuvat lähes puoliksi yleiskaavoja (56 %) ja asemakaavoja (44 %) koskeviin valituksiin. Kaavavalituksista 35 % kohdistuu asemakaavoihin, 30 % yleiskaavoihin, 26 % rantayleiskaavoihin ja 9 % ranta-asemakaavoihin. Tässä kohtaa on kuitenkin huomattava, että kyse on valittajien määrästä, ei valituskaavojen määrästä. Kaikissa kaavalajeissa yksityishenkilöt ovat suurin valittajaryhmä. Asemakaavavalituksista 62 %, ranta-asemakaavavalituksista 71 %, rantayleiskaavavalituksista 84 % ja yleiskaavavalituksista 79 % on yksityishenkilöiden tekemiä. Noin 8,5 % osuuksilla toiseksi ja kolmanneksi suurimmat valittajaryhmät ovat yhdistykset ja yhtiöt. Näiden molempien ryhmien valitukset kohdistuvat pääasiassa asemakaavoihin. Maankäyttö- ja rakennuslain mukanaan tuomaa ns. laajennettua valitusoikeutta⁶ rekisteröityt yhdistykset ovat käyttäneet tutkitussa aineistossa vain kahdessa asemakaavavalituksessa.

⁶ Maankäyttö- ja rakennuslaissa laajennettiin valitusoikeutta niin, että rekisteröidyllä yhteisöllä on toimialallaan ja toimialueellaan valitusoikeus myös muussa kuin kotikunnassaan.

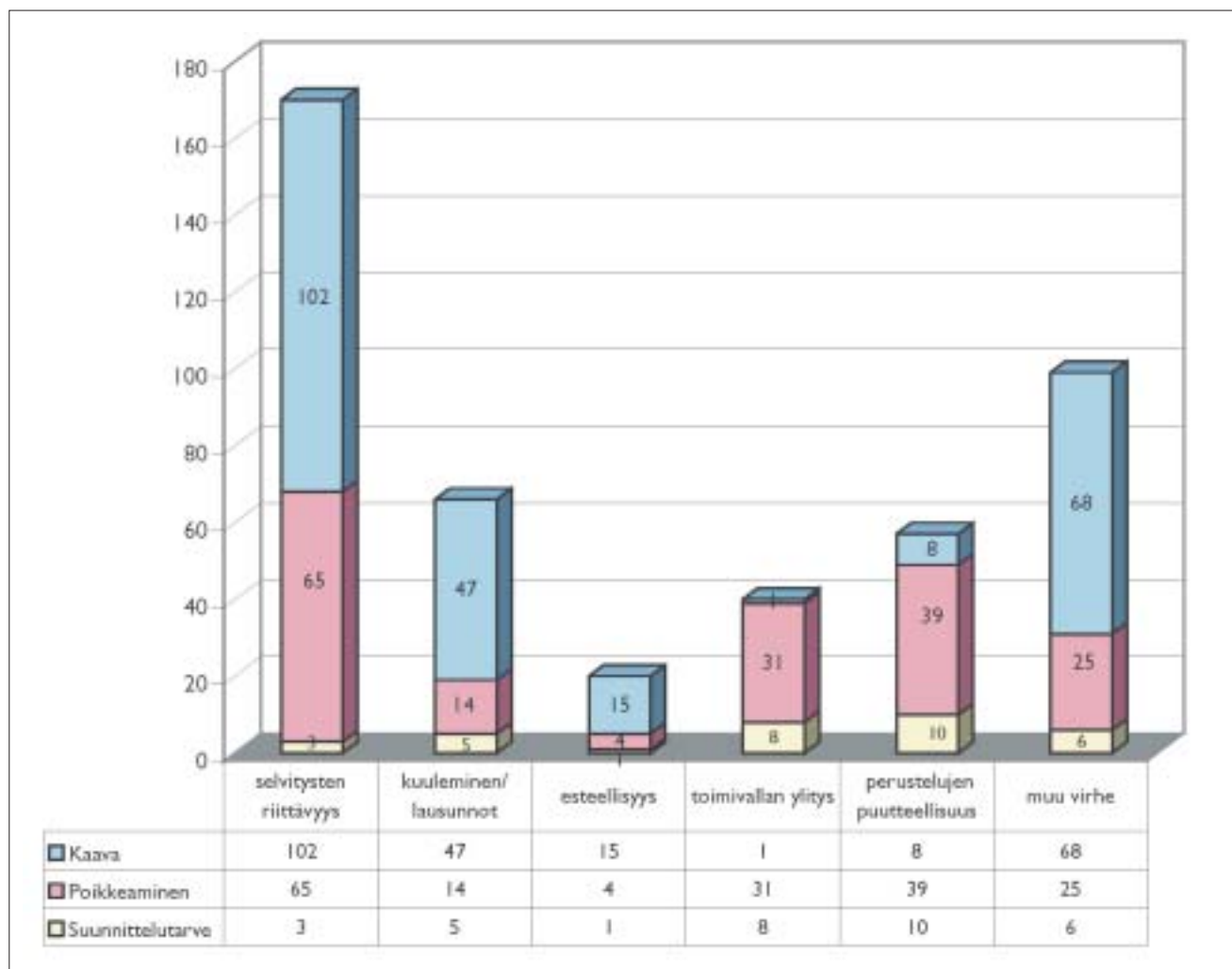
Kuvio 10. Alueellinen ympäristökeskus ainoana valittajana tutkitussa aineistossa.

Tutkitussa aineistossa sellaisia kunnan päätöksiä, joissa AYK on ainoana valittajana, on yhteensä 38 kappaletta. Toisin sanoen noin 90 % kaikista kuntien valituksenalaisista päätöksistä olisi saatettu hallinto-oikeuden tutkittavaksi ilman AYK:n valitustakin. Kaavoista, joihin AYK:ien tekemistä valituksesta kohdistui 16, kolme neljäsosaa olisi tullut hallinto-oikeuden tutkittavaksi ilman AYK:n valitustakin. Suunnittelutarveratkaisuiden kohdalla tilanne on päinvastainen. Tutkitussa aineistossa AYK oli ainoa valittaja kaikissa AYK:ien tekemissä 19 suunnittelutarveratkaisuja koskevissa valituksissa. Näin ollen suunnittelutarveratkaisuiden 80 % olisi saatettu hallinto-oikeuden tutkittavaksi ilman AYK:n valitusta. Kuntien tekemien valituksenalaisten 94 poikkeamispäätösten ainoana valittajana AYK oli 15 päätöksessä tekemissään 18 valituksessa. Kuntien poikkeamispäätöksistä siis 84 % oli tullut hallinto-oikeuden tutkittavaksi ilman AYK:n valitusta.

4

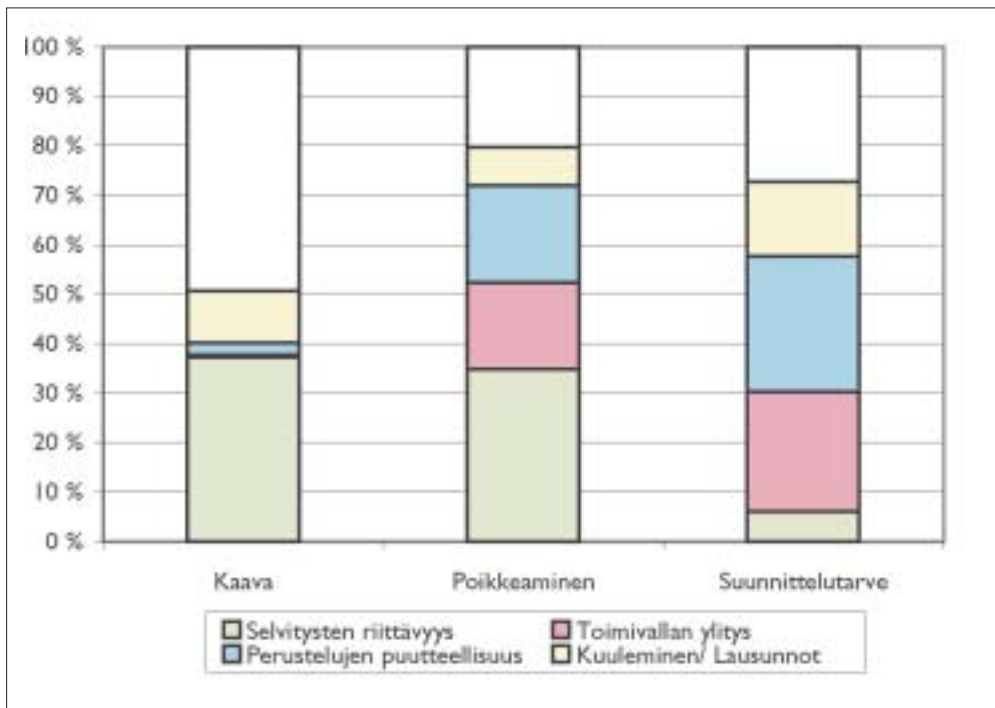
Valitusperusteiden tarkastelua HaO:n päätöksissä

4.1 Menettelyyn liittyvät valitusperusteet

Kuvio 11. Menettelyyn liittyvien valitusperusteiden jakautuminen päätöstyypeittäin tutkitussa aineistossa.

Kaavavalituksissa ja poikkeamispäätöksiä koskevissa valituksissa merkittävä osa menettelyyn liittyvistä valitusperusteista liittyy selvitysten riittävyyteen perusteluissa. Kaavavalituksissa on usein myös vedottu menettelyyn liittyviin muihin virheisiin, kuten tasapuolisen kohtelun puuttumiseen ja kaavoitusmenettelyyn liittyvän tiedottamisvelvollisuuden laiminlyöntiin. Poikkeamispäätöksiä koskevissa valituksissa vedottiin usein myös päätöksen perustelujen puutteellisuuteen tai niiden puuttumiseen kokonaan. Suunnittelutarveratkaisuissa menettelyyn liittyviin valitusperusteisiin on vedottu vain harvoin.

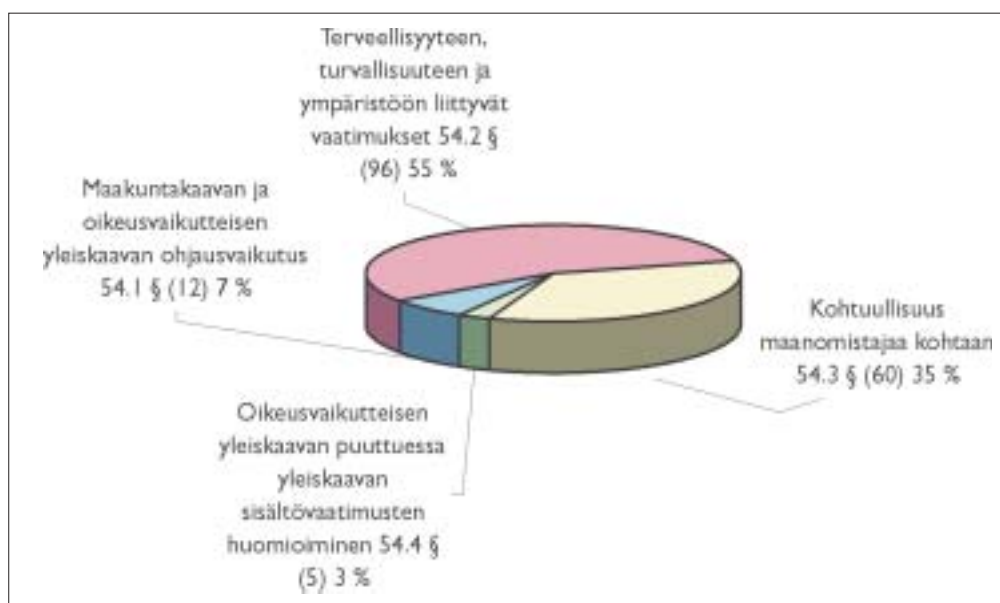

Kuvio 12. Yksityishenkilön valittajaprofiili neljän eniten käytetyn menettelyyn liittyvän valitusperusteen mukaan esitettynä tutkitusta aineistosta.

Valitusperusteita on selvitetty valittajan valituskirjelmästä, eikä esimerkiksi hallinto-oikeuden päätöksen perustelujen perusteella. Selvitysten riittävyyteen vedottiin suhteellisesti eniten kaava-asioissa (37 %) ja poikkeamispäätöksiä koskevissa valituksissa (35 %). Sen sijaan suunnittelutarveratkaisuja koskevissa valituksissa kuulemisen ja lausuntojen puutteellisuutta koskeviin perusteisiin vedottiin eniten (27 %). Poikkeamispäätöksiä koskevissa valituksissa toiseksi eniten menettelyyn liittyvänä valitusperusteena käytettiin kuulemisen ja lausuntojen puutteellisuutta (20 %) ja kolmanneksi eniten toimivallan ylitys-perustetta (17 %). Suunnittelutarveratkaisuja koskevissa valituksissa vedottiin huomattavan vähän selvitysten riittävyyteen, mutta perustelujen puutteellisuuteen kaava- ja poikkeamispäätösvalituksia useammin. Kaavavalituksissa lähes puolet menettelyyn liittyvistä valitusperusteista oli muita kuin edellä esitetyt neljä eniten käytettyä valitusperustetta. Kaavavalituksissa vedottiin muita päätöstyyppisiä useammin esteellisyyteen.

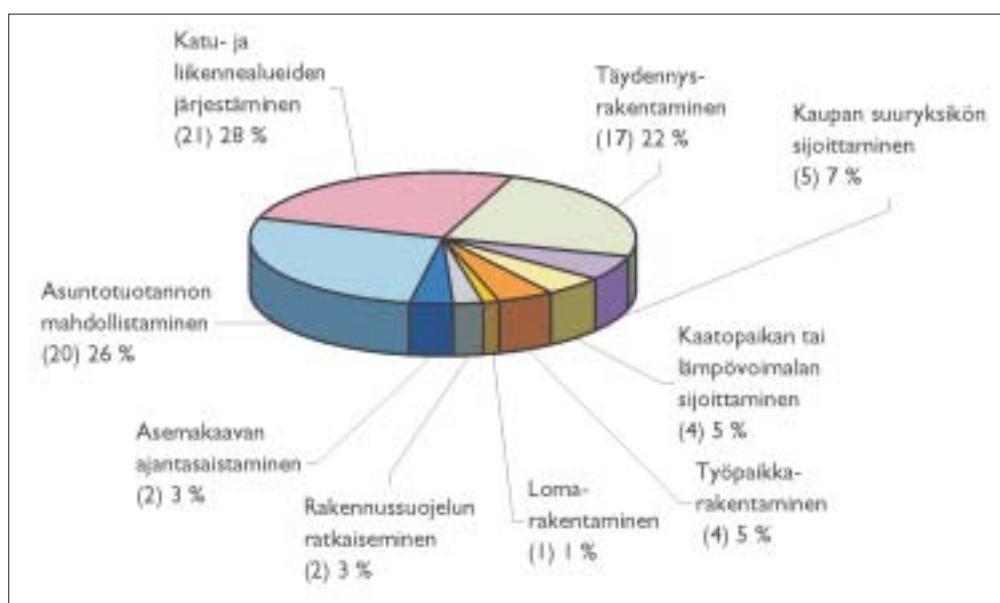
4.2 Sisältöön liittyvät valitusperusteet

Sisältöön liittyviä valitusperusteita on tarkasteltu päätöstyypeittäin ja sen mukaan kuinka usein säännöksiin sisältyvä vaatimuksissa mainittuihin seikkoihin on valituksessa vedottu.

Kuvio 13. Asemakaavan sisältövaatimukset valitusperusteena hallinto-oikeuteen valitettaessa tutkitussa aineistossa.⁷

Yli puolessa (56 %) *asemakaavavalituksista* vedottiin perusteisiin, jotka on ilmaistu 54.2 §:ssä ja lähes kahdessa viidesosassa (35 %) valituksista valitusperusteena on käytetty 54.3 §:ssä mainittuja seikkoja. MRL:n 54.1 §:n mukaisella yleispiirteisen kaavan ohjausvaikutuksella tarkoitetaan yleispiirteisten kaavojen sisällön oikeudellista huomioon ottamista asemakaavoituksessa. Ohjausvaikutus voi sallia asemakaavan täsmentymisen tai perustellun poikkeamisen yleispiirteisestä kaavasta. Muulloin kyseessä on ohjausvaikutuksen vastainen asemakaava. Myös 54.2 § käsittää useita eri kohtia, jotka ovat hallituksen esityksen mukaan säädetty kaikkien asemakaavojen aineellisen sisällön perusvaatimuksiksi⁸. Asemakaavaa laadittaessa on huolehdittava, että kaavalla luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Selvityksessä ei ole hallinto-oikeuksien tekemien kaavavalituksia koskevien päätösten osalta eroteltu valitusten kohdistumista 54.2 §:n eri kohtiin toisin kuin korkeimman hallinto-oikeuden tekemien kaavavalituksia koskevien päätösten osalta.⁹

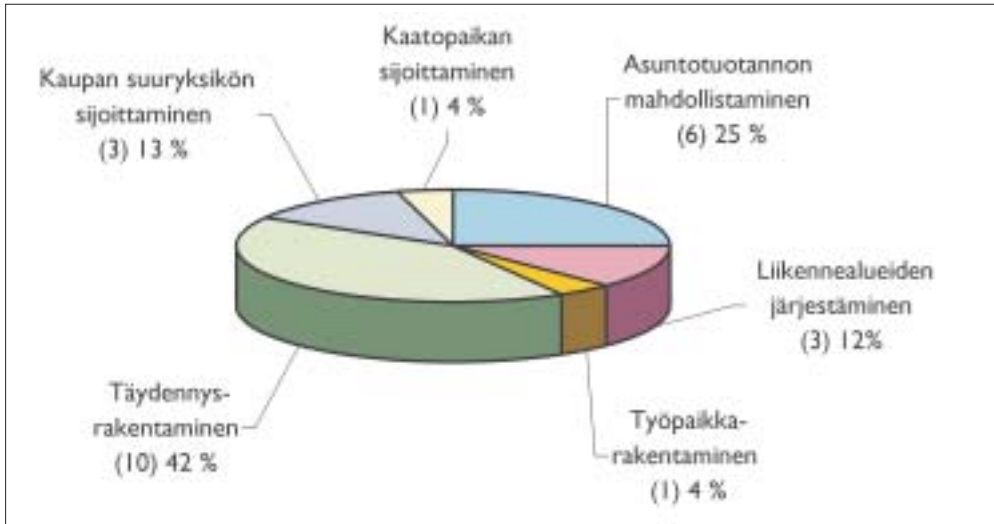
Kuvio 14. Yksityishenkilöiden tekemien asemakaavavalitusten jakautuminen kaavan pääasiallisen sisällön mukaan tutkitussa aineistossa.

⁷ Kuviossa ei ole mukana ranta-asemakaavoja.

⁸ Hallituksen esitys Eduskunnalle rakennuslainsäädännön uudistamiseksi (HE 101/1998, s. 79).

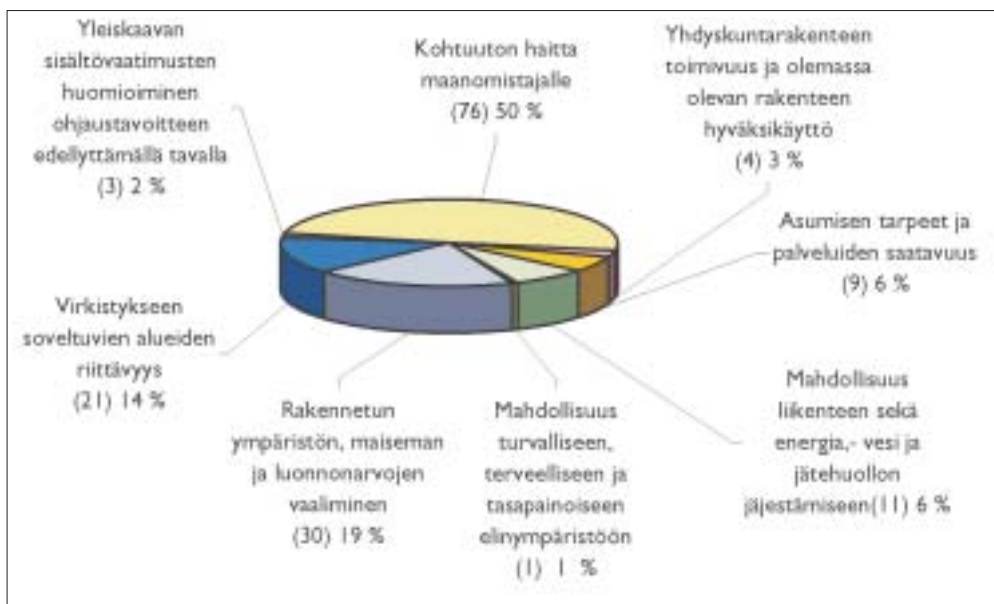
⁹ Ks. jäljempänä kuvio 38.

Tarkasteltaessa yksityishenkilöiden tekemiä asemakaavavalituksia kaavojen *pääasi-allisen sisällön mukaan*, kolme suurinta valituskohdetta ovat sellaiset kaavat, jotka mahdollistavat katu- ja liikennealueita, asuntotuotantoa tai täydennysrakentamista (yhteensä 76 %). Toisin sanoen tarkastelun kohteena olevista yksityishenkilöiden kaavavalituksista suurin osa liittyy valittajaa lähellä olevan elinympäristön muutokseen.

Kuvio 15. Yhtiöiden tekemien asemakaavavalitusten jakautuminen kaavan pääasiällisen sisällön mukaan tutkitussa aineistossa.

Yhtiöiden tekemät asemakaavavalitukset kohdistuvat pääosin (yhteensä 66 %) täydennysrakentamisen ja asuntotuotannon mahdollistaviin kaavoihin, mikä osaltaan selittyy sillä, että tutkitussa aineistossa olevista yhtiöistä suurin osa on asunto-osa-
keyhtiöitä. Kaupan suuryksiköiden sijoittamista koskevat valitukset ovat olleet kiinteistösaakeyhtiöiden ja polttoaineen jakeluasemayrittäjän valituksia.

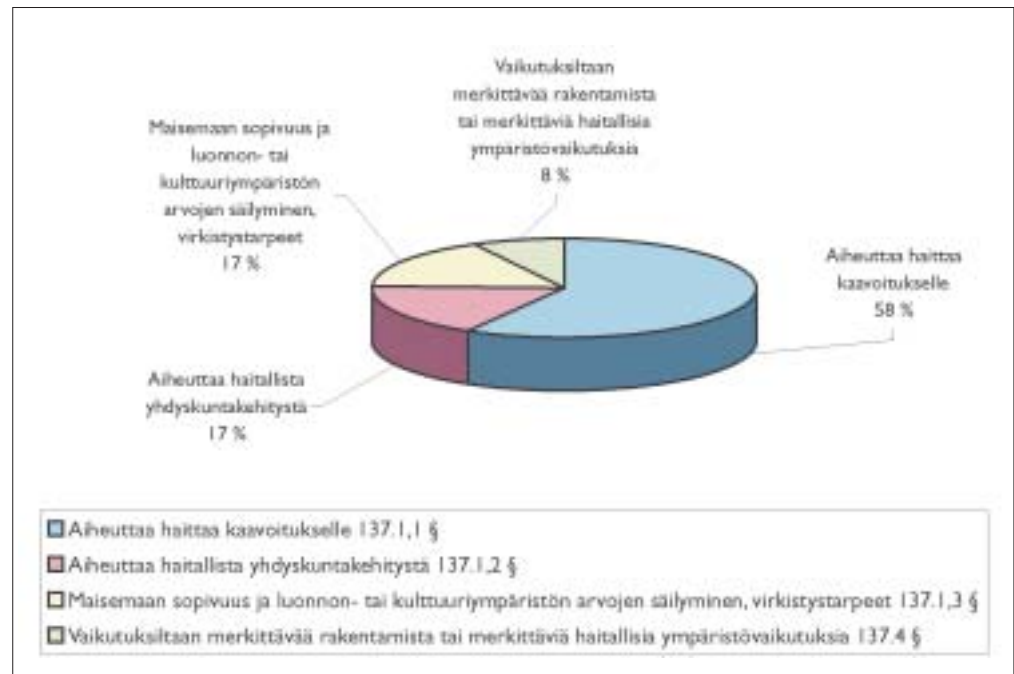

Kuvio 16. Yleiskaavan sisältövaatimukset valitusperusteena tutkitussa aineistossa.¹⁰

Yleiskaavoihin liittyvistä valituksista noin 50 % vedottiin 39.4 §:n vaatimukseen, jonka mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajille kohtuutonta haittaa. Kohtuuttoman haitan aiheuttamiseen vetoamisen korkea prosenttiosuus on seura-

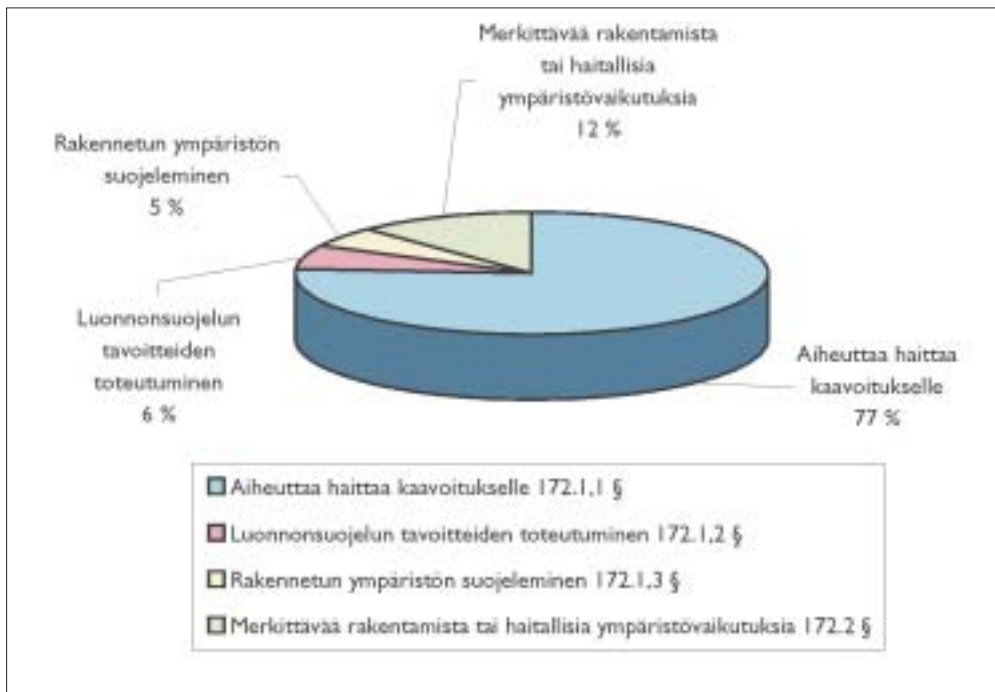
¹⁰ Kuviossa ei ole mukana ranta-yleiskaavoja.

usta yksityishenkilöiden 80 % osuudesta yleiskaavavalittajista. Yleiskaavoituksen sisältövaatimuksissa keskeisiksi valitusperusteiksi on noussut myös rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvi- en alueiden riittävyys (39.2,7-8 §:t). Sen sijaan 39.2,6-7 §:ssä mainittuja valitusperus- teita, kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytysten tai ympäristöhaittojen vähen- tämisen huomioimisesta, ei tutkituissa yleiskaavavalituksissa käytetty valituspe- rusteena lainkaan.

Kuvio 17. Suunnittelutarveratkaisuiden sisältövaatimukset valitusperusteena hallinto-oikeuteen valitettaessa tutkitussa aineistossa.

Suunnittelutarveratkaisuja koskevissa valituksissa yli 90 % tapauksista vedottiin yhden tai useamman 137.1 §:ssä mainitun suunnittelutarveratkaisun erityisen edellytyk- sen puuttumiseen. Suunnittelutarveratkaisuihin kohdistuvista valituksista yli puo- lessa tapauksista (58 %) valitettiin rakentamisen aiheuttavan haittaa kaavoituksel- le. Näistä valituksista kolmannes (23 valitusta) hyväksyttiin hallinto-oikeudessa. Valituksista 8 % vedottiin 137.4 §:ssä mainitun ehdottoman luvanmyöntämisesteen olemassa oloon.

Kuvio 18. Poikkeamispäätösten sisältövaatimukset valitusperusteena hallinto-oikeuteen valitettaessa tutkitussa aineistossa.

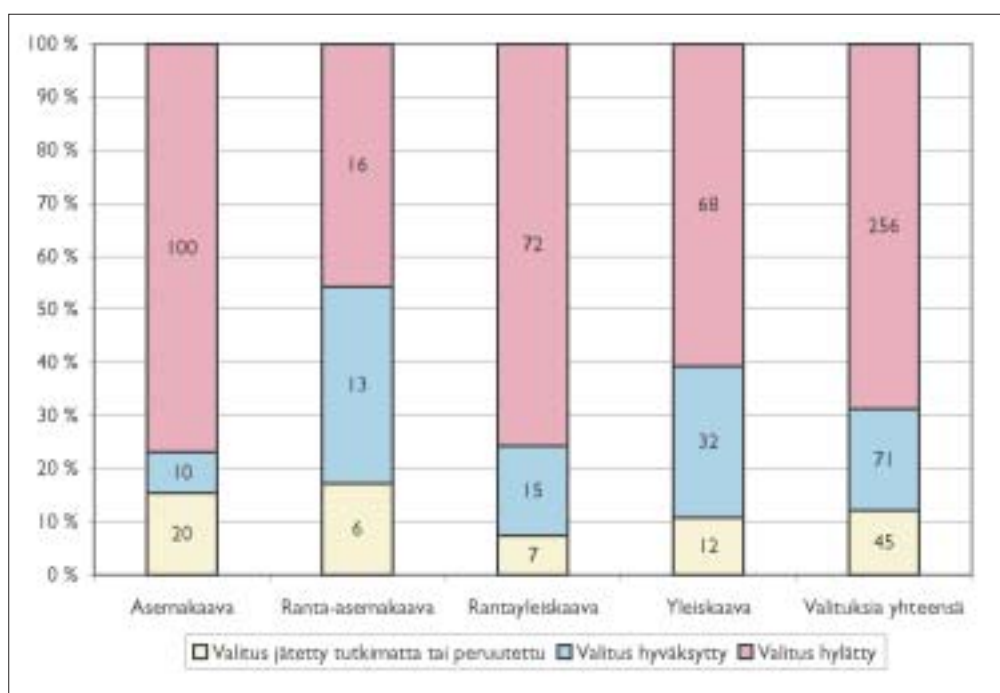
Poikkeamispäätöksiä, samoin kuin suunnittelutarveratkaisuja, koskevissa valituksissa huomattavassa osassa (77 %) vedottiin rakentamisen aiheuttavan haittaa kaavoitukselle. Rakennuslaissa myönteisen poikkeamispäätöksen tekemisen edellytyksenä oli muun ohella, ettei poikkeuksen havaittu tuottavan *huomattavaa haittaa* kaavoituksen toteuttamiselle tai asutuksen muulle järjestämiselle. Maankäyttö- ja rakennuslaissa ei kaavoitukselle aiheutettavan haitan enää tarvitse olla huomattava, kun poikkeamisen edellytykset jäävät täyttymättä. Tämän tiukennetun sääntelyn ei kuitenkaan yksin voitane väittää olevan syynä kaavoitukselle aiheutuvan haitan käyttämiseen valitusperusteena valtaosassa poikkeamispäätöksiä koskevia valituksia. Kaavoituksellisen haitan korkea osuus poikkeamispäätösten epäämisessä johtunee pääasiassa siitä, että poikkeamisharkinta on yleensä kaavoitustyyppistä harkintaa, jolloin poikkeamiseen suostumista arvioidaan nimenomaan kaavoituksen näkökulmasta. Toinen syy lienee se, että kielteisten poikkeamispäätösten perusteluissa on tapana mainita kaavoituksellinen haitta, ikään kuin muita poikkeamisedellytyksiä harkittaisiin vasta sen jälkeen.

Poikkeamispäätöksiä koskevissa valituksissa on suunnittelutarveratkaisuihin verrattuna hieman useammin käytetty valitusperusteena 172.2 §:ssä mainittua ehdotonta luvanmyöntämisestettä, sillä 12 % poikkeamista koskevista valituksista vedottiin rakentamisen johtavan vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttavan haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

5

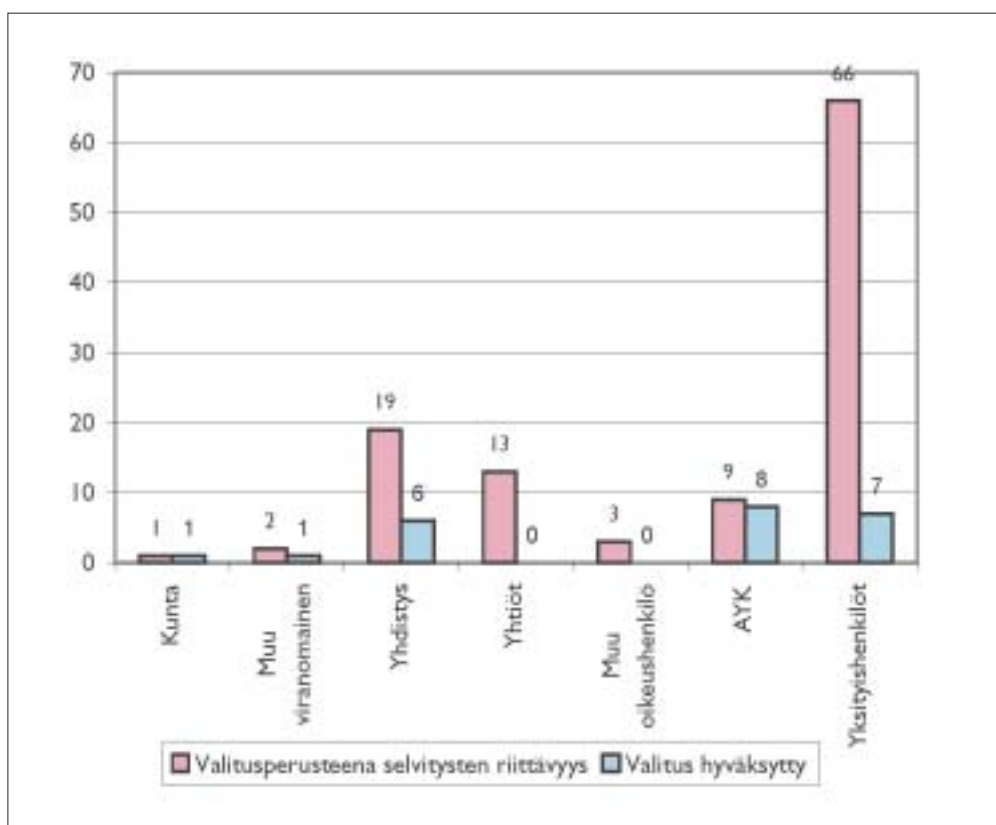
Valitusten menestymisen tarkastelua hallinto-oikeuden päätöksissä

Tutkitussa aineistossa tehdyistä kaavavalituksista (372) hallinto-oikeus hylkäsi noin 70 % ja hyväksyi hieman vajaat 20 %. Noin joka kymmenennen (12 %) valituksista hallinto-oikeus jätti tutkimatta tai valittaja peruutti valituksen ennen sen käsittelyä hallinto-oikeudessa.

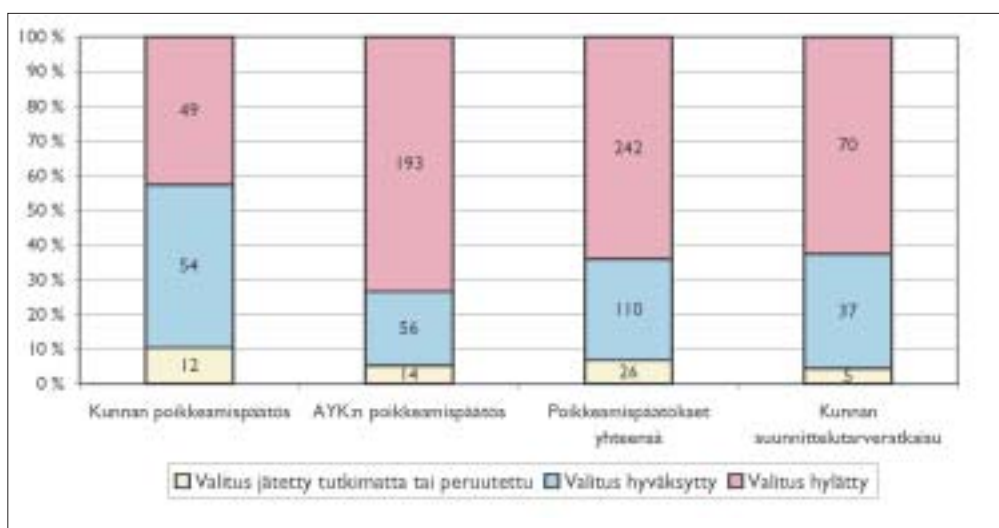
Kuvio 19. Kaavavalitusten menestyminen kaavalajeittain tutkitussa aineistossa.

Kaavalajeittain tarkasteltuna suhteellisesti parhaiten muutoksenhaussa pysyvät kuntien asemakaavapäätökset. Asemakaavavalituksista, joita aineistossa oli eniten vain joka kymmenes (9 %) hyväksyttiin hallinto-oikeudessa. Yleiskaavavalituksista kolmannes (32 %) ja rantayleiskaavavalituksista lähes yksi viidesosa (17 %) hyväksyttiin hallinto-oikeudessa. Ranta-asemakaavojen pysyvyys on asemakaavoihin nähden lähes päinvastainen, sillä lähes puolet (45 %) ranta-asemakaavoja koskevista valituksista tuli hyväksytyiksi. Pääosassa (5 valituksessa) hyväksyttyjä ranta-asemakaavavalituksia valitusperusteina vedottiin ranta-alueiden loma-asutusta koskevan asemakaavan erityisten sisältövaatimusten 73.1,2 §:n kohtaan, jonka mukaan on otettava huomioon mm. luonnonsuojelu, maisema-arvot ja virkistystarpeet. Hyväksytyissä ranta-asemakaavavalituksissa myös 73.1,3 §:ssä mainittua vaatimusta, jättää ranta-alueille riittävästi yhtenäisiä rakentamattomia alueita, käytettiin valitusperusteena neljässä valituksessa.

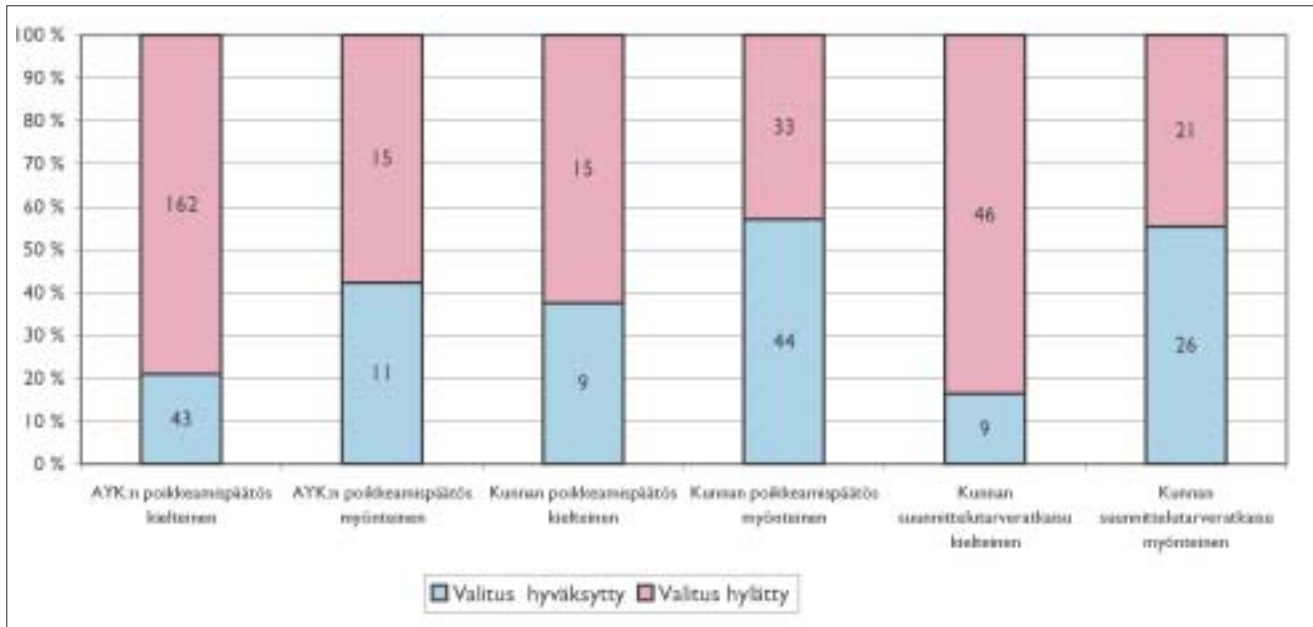
Kuvio 20. Selvitysten riittävyys valitusperusteena kaavavalituksissa tutkitussa aineistossa.

Alueellisten ympäristökeskusten selvitysten riittämättömyyteen perustamat valitukset antoivat aiheita valituksen hyväksymiseen kahdeksassa tapauksessa yhdeksästä (noin 90 %). Muiden valittajaryhmien valituksissa selvitysten riittämättömyyteen vetoaminen ei ole auttanut valitusta menestymään yhtä hyvin kuin AYK:ien valituksia. Yksityishenkilöiden tekemistä 274 kaavavalituksesta 66 valituksessa (24 %) selvitysten riittämättömyyttä käytettiin valitusperusteena yksin tai yhdessä muiden valitusperusteiden kanssa. Selvitysten riittämättömyyteen perustetuista yksityishenkilöiden valituksista vain seitsemän valitusta (noin 10 %) hyväksyttiin hallinto-oikeudessa. Yhdistysten käyttämänä valitusperusteena selvitysten riittävyys menestyi yksityishenkilöiden valituksia paremmin sillä 19 valituksesta kuusi valitusta (noin 30 %) hyväksyttiin hallinto-oikeudessa.

Kuvio 21. Poikkeamispäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisuja koskevien valitusten menestymisen hallinto-oikeuksissa tutkitussa aineistossa.

Poikkeamispäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisuja koskevista valituksista hieman yli 60 % hylättiin ja noin 30 % hyväksyttiin hallinto-oikeudessa. Vajaa 7 % valituksista jätettiin hallinto-oikeudessa tutkimatta tai valittaja peruutti valituksensa. Poikkeamispäätöksistä ja suunnittelutarveratkaisuihin tehtyjen valitusten keskinäinen vertailu osoittaa kyseisiä asiaryhmiä koskevien valitusten menestyvän hallinto-oikeudessa yhtä hyvin, molemmista noin 30 % valituksista tuli hyväksytyksi hallinto-oikeudessa.

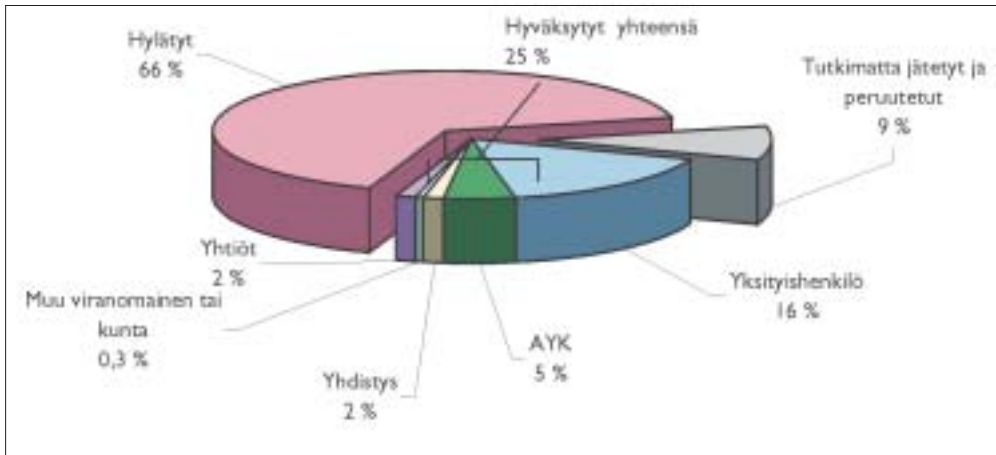
Kuvio 22. Poikkeamispäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisuja koskevien valitusten menestymisen tarkastelua huomioiden valituksen kohteena olevan päätöksen lopputulos valittajan kannalta¹¹.

Valituksen kohteena olevista poikkeamispäätöksistä noin 70 % oli alueellisen ympäristökeskuksen tekemiä ja 30 % kunnan tekemiä päätöksiä. Kaaviossa on tarkasteltu suunnittelutarveratkaisuja ja poikkeamispäätöksiä koskevien valitusten menestymistä hallinto-oikeudessa huomioiden valituksen kohteena olevan päätöksen viranomaisen sekä viranomaisen päätöksen lopputulos hakijan kannalta.

Kielteisiä AYK:n poikkeamispäätöksiä koskevista valituksista hyväksyttiin noin 20 %, kun taas vastaavia kunnan poikkeamispäätöksiä koskevista valituksista hyväksyttiin lähes 40 %. Myönteisiä AYK:n poikkeamispäätöksiä koskevista valituksista hyväksyttiin noin kolmannes (28 %), kun taas kunnan tekemiä myönteisiä poikkeamispäätöksiä koskevista valituksista hyväksyttiin yli puolet (57 %). Huomioimatta valituksen kohteena olevan päätöksen lopputulosta AYK:n tekemiä poikkeamispäätöksiä koskevista valituksista yksi viidesosa (n. 20 %) hyväksyttiin ja kunnan poikkeamispäätöksiä koskevista valituksista hyväksyttiin noin puolet (52 %). Suunnittelutarveratkaisuiden pysyvyyden tilanne on poikkeamispäätösten kaltainen. Kielteisiä suunnittelutarveratkaisuja koskevista valituksista vain noin 15 % hyväksyttiin hallinto-oikeudessa. Sen sijaan myönteisiä suunnittelutarveratkaisuja koskevista valituksista hyväksyttiin noin puolet (55 %).

Tutkitun aineiston valossa näyttäisi olevan tarvetta kiinnittää erityistä huomiota kuntien poikkeamispäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisua koskevien päätösten tekemisen perusteisiin ja laillisuuteen, koska yli puolet kuntien tekemiin myönteisiin poikkeamispäätöksiin ja suunnittelutarveratkaisuihin kohdistuvista valituksista hyväksytään. Kuntien päätösten muuttumisen ollessa näin suurta saattaisi olla tarpeen erillisellä selvityksellä selvittää myös niitä kuntien päätöksiä, jotka eivät ole tulleet hallinto-oikeuden tutkittaviksi.

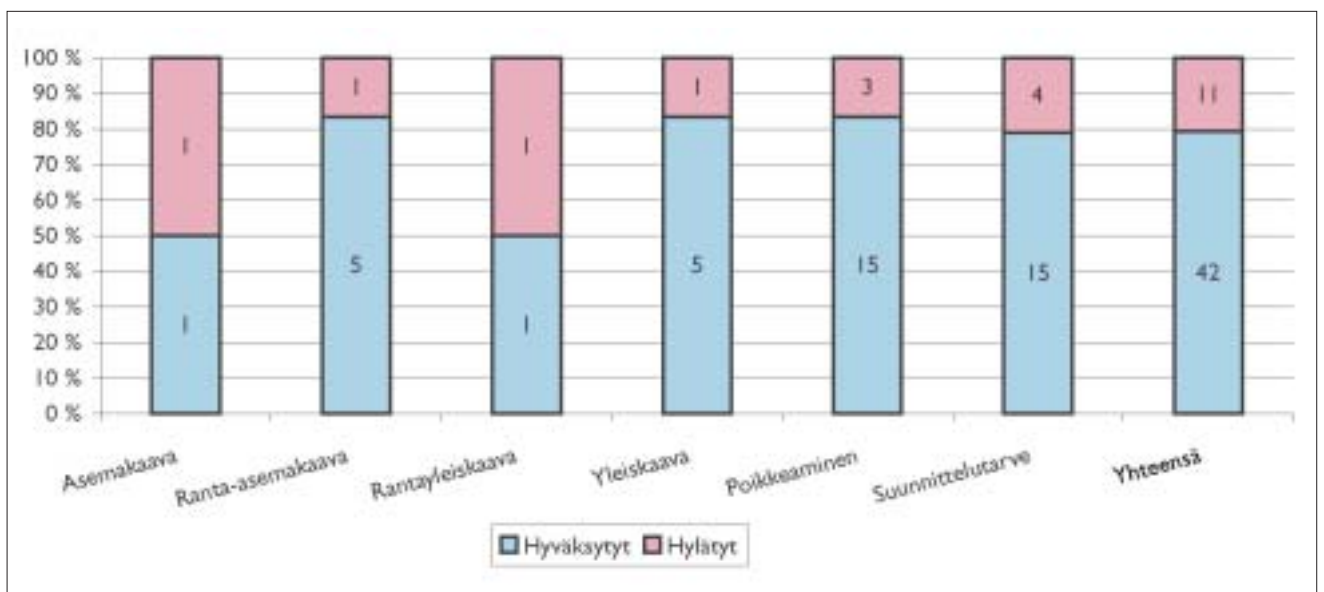
¹¹ Valituksen kohteena olevan päätöksen sisältö ei ole ollut selvitetävissä peruutetuissa ja tutkimatta jätetyissä valituksissa. Tästä syystä AYK:n ja kunnan poikkeamispäätösten yhteenlaskettu lukumäärä on eri kuin kuviossa 21.

Kuvio 23. Valitusten jakautuminen valittajan mukaan hyväksytyihin ja hylättyihin valituksiin tutkitussa aineistossa.

Tutkitussa aineistossa hallinto-oikeuksiin tulleista valituksista (862) noin kolme viidesosaa (66 %) hylättiin, neljännes hyväksyttiin (25 %) ja noin yksi kymmenestä valituksesta (9 %) jätettiin tutkimatta tai valittaja peruutti valituksensa ennen valituksen käsittelyä hallinto-oikeudessa. Hyväksytyistä valituksista noin viidennes (20 %) oli AYK:ien tekemiä valituksia. Yhdistysten ja yhtiöiden tekemien valitusten osuus hyväksytyistä valituksista oli kummallakin valittajaryhmällä 6 %. Yli puolet (noin 65 %) hyväksytyistä valituksista oli yksityishenkilöiden tekemiä.

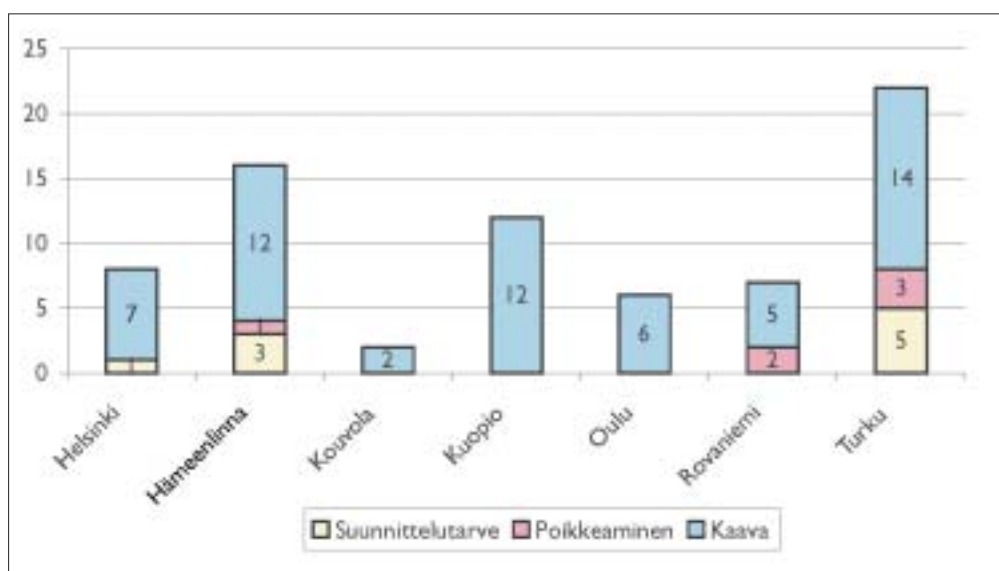
Yhdistysten tekemistä (38) valituksista 34 % hyväksyttiin ja AYK:ien (53) valituksista noin 80 % hyväksyttiin. Vertaamalla yksityishenkilöiden tekemien hyväksyttyjen valitusten (142) määrää yksityishenkilöiden tekemien kaikkien valitusten (672) määrään, voi todeta yksityishenkilöiden tekemistä valituksista tulleen hyväksytyksi vain viidenneksen (21 %). Samoin kuin yksityishenkilöiden tekemistä valituksista myös yhtiöiden tekemistä (65) valituksista vain viidennes (22 %) tuli hyväksytyksi. Alueellisten ympäristökeskusten tekemien valitusten hyvä menestyminen, muihin valittajaryhmiin verrattuna, johtunee AYK:ien nimenomaisesta intressistä pyrkiä saamaan *lainmukaisia* ratkaisuja tapauksissa muiden valittajaryhmien (erityisesti yksityishenkilöiden) valittaessa muissa intresseissään.

Kuvio 24. AYK:n tekemien valitusten menestyminen päätöstyypeittäin tutkitussa aineistossa.

Tehtyjen valitusten määrään suhteutettuna alueellisten ympäristökeskusten valitukset tulivat muiden valittajaryhmien tekemiä valituksia huomattavasti useammin hyväksytyksi hallinto-oikeudessa. Kuviossa on esitetty AYK:n tekemien valitusten menestyminen päätöstyypeittäin. Päätöstyyppien kesken valitusten menestymisellä ei ole merkittäviä eroja, neljä viidesosaa AYK:n tekemistä valituksista tuli hyväksytyksi kaikissa kolmessa päätöstyypissä. Kaavavalitusten tarkastelu kaavala-jeittain näyttäisi osoittavan ranta-asemakaava- ja yleiskaavavalitusten tulleen hyväksytyksi asemakaava ja rantayleiskaavavalituksia useammin, mutta tarkastelun kohteen olevien AYK:n tekemien asemakaava- ja rantayleiskaavavalitusten pienen lukumäärän (4) vuoksi tällaista yleistystä ei voida tehdä.

Lausunnoista

Kuvio 25. Alueellisten ympäristökeskusten antamien lausuntojen määrät kunnan päätöksistä tehdyistä valituksista päätöstyyteittäin esitettynä tutkitussa aineistossa.

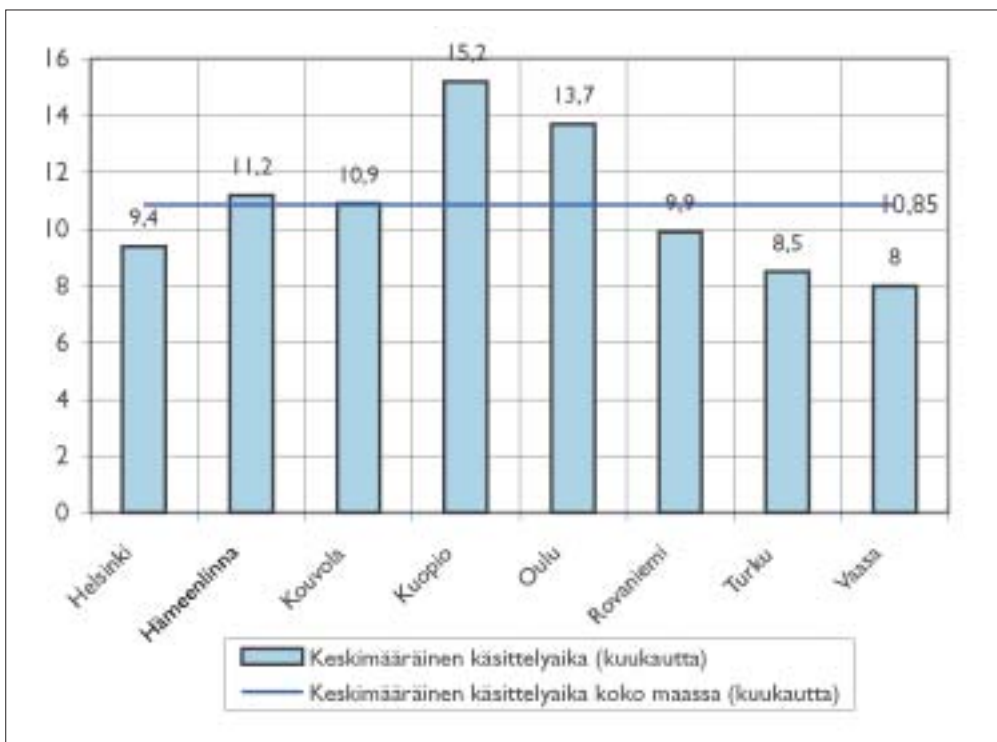
Alueelliset ympäristökeskukset antoivat yhteensä 73 lausuntoa kuntien tekemistä valituksenalaisista päätöksistä. Tutkitussa aineistossa Vaasan hallinto-oikeus ei pyytänyt AYK:n lausuntoa yhdestäkään kunnan päätökseen kohdistuvasta valituksesta. AYK:ien lausuntojen antaminen näyttäisi keskittyvän kaavapäätöksiin, joista lausuntoja annettiin yhteensä 58 kappaletta.

Noin 40 % (23) kaavapäätöksistä annetuista lausunnoista kohdistui asemakaavapäätöksistä tehtyihin valituksiin. Tutkitussa aineistossa mukana olevien päätösten lukumäärään suhteutettuna 34 % valituksen kohteena olleisiin kaavapäätöksiin (173) pyydettiin AYK:n lausunto. Vastaava prosenttiosuus poikkeamispäätöksistä pyydettyjen lausuntojen osalta on merkittävästi kaavoja matalampi, sillä vain kuudesta (6 %) valituksen kohteena olevasta kunnan poikkeamispäätöksestä (94) pyydettiin AYK:n lausunto. Suunnittelutarveratkaisujen joutuessa muutoksenhaun kohteeksi vain harvoin hallinto-oikeudet ovat pyytäneet AYK:n lausuntoa, sillä tutkitussa aineistossa 105 suunnittelutarveratkaisua koskevasta valituksesta vain kahdeksasta (8 %) pyydettiin lausuntoa.

7

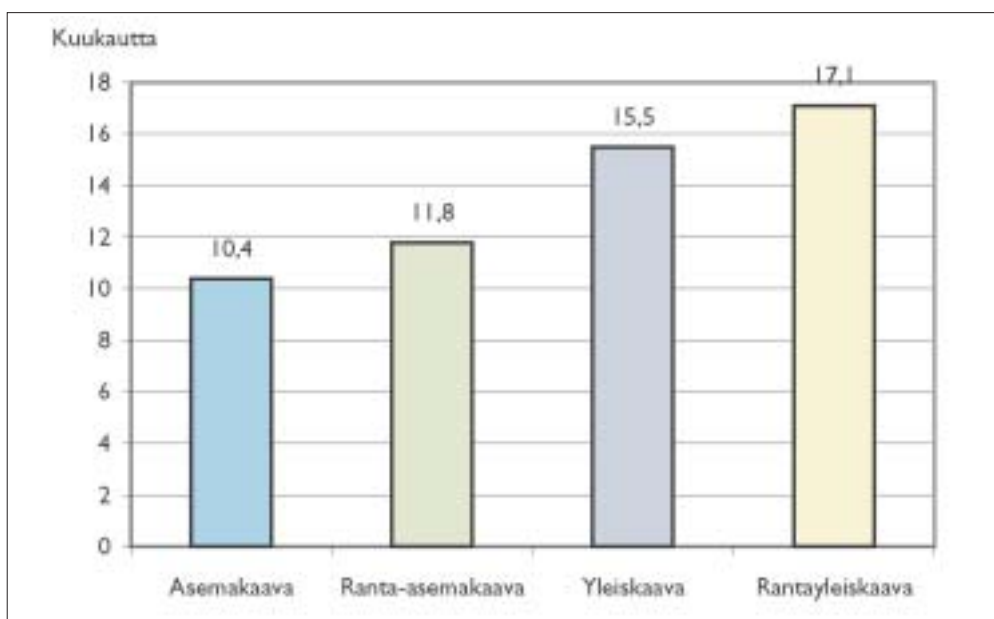
Käsittelyaikojen tarkastelua

Muutoksenhaun kohteena olevien päätösten käsittelyajat eri tuomioistuimissa on ollut laajasti keskustelun aiheena viimeisen vuoden ajan. Erityisesti hallinto-oikeuksissa valitusten pitkät käsittelyajat ovat saaneet kriittistä palautetta osakseen. Hallinto-oikeuksien päätöksistä erityisen arvostelun kohteena ovat olleet kaavavalitukset, joiden hitaan käsittelyn on katsottu aiheuttavan haittaa muun ohella merkittävien kaavaprojektien etenemiselle. Tutkitussa aineistossa hallinto-oikeuksien käsittelyajoissa päätöstyypeittäin ei esiintynyt suuria eroja. Pisimpään hallinto-oikeudessa viipyivät suunnittelutarveratkaisuja koskevat valitukset, 11,3 kuukautta, kaavavalitusten keskimääräiseksi käsittelyajaksi muodostui 10,85 kuukautta ja poikkeamispäätöstä koskevien valitusten käsittelyajaksi 10,7 kuukautta.

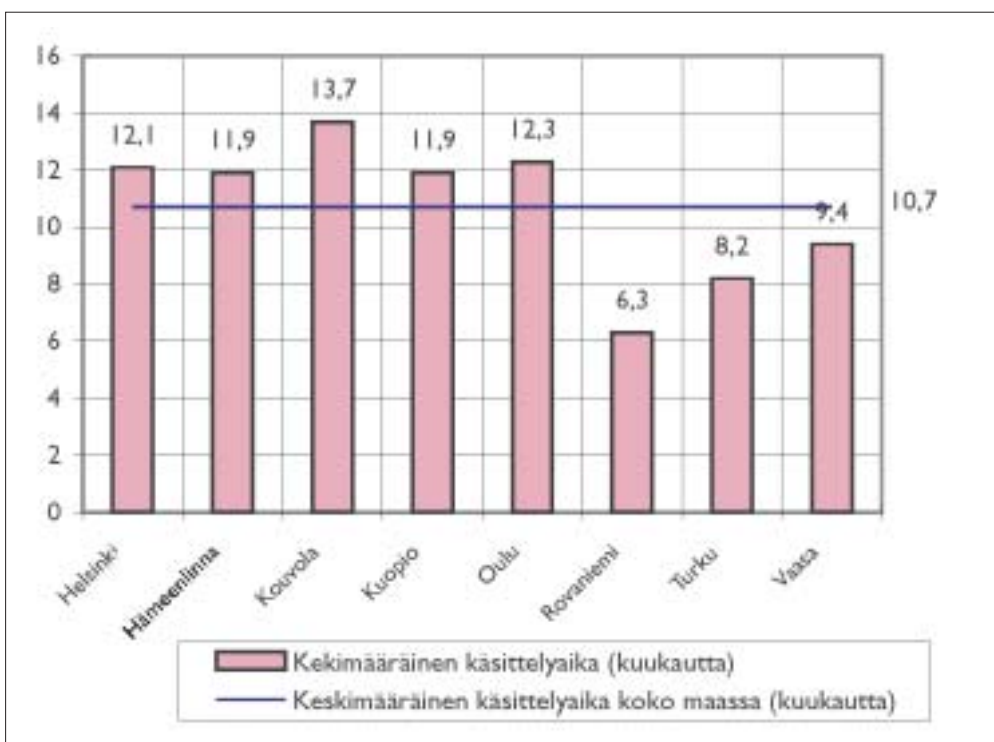
Kuvio 26. Kaavavalitusten keskimääräiset käsittelyajat hallinto-oikeuksittain tutkitussa aineistossa.

Hallinto-oikeuksittain kaavavalitusten käsittelyajoissa on huomattaviakin eroja. Selvästi yli keskimääräisen käsittelyajan kaavavallitusten käsittely kesti Kuopion ja Oulun hallinto-oikeuksissa. Kuopion hallinto-oikeudessa kaavapäätökset viipyivät yli neljä kuukautta pidempään (15,2 kk) kuin muualla maassa ja Oulun hallinto-oikeudessa noin kolme kuukautta keskimääräistä pidempään (13,7 kk).

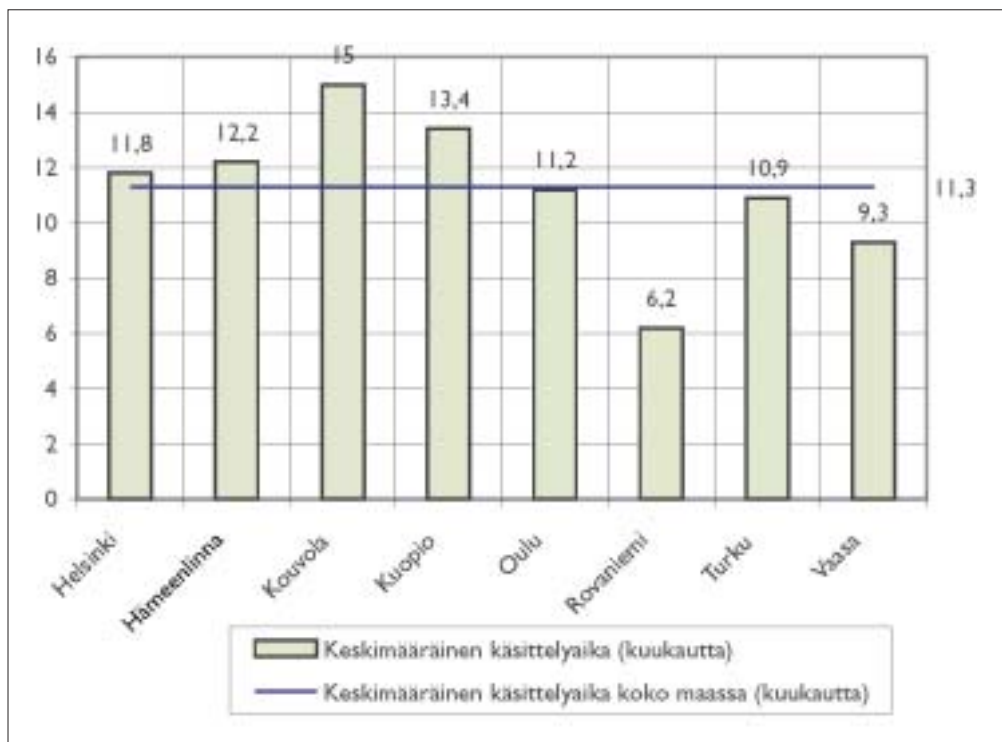
Kuvio 27. Kaavojen keskimääräiset käsittelyajat kaavalajeittain tutkitussa aineistossa.

Käsittelyajoissa kaavalajien välillä on myös suuria eroja. Asemakaavavalitukset tulevat hallinto-oikeuksissa käsitellyksi lyhimmissä ajassa 10,4 kuukaudessa, siis alle kaavavalitusten keskimääräisen käsittelyajan. Ranta-asemakaavat ylittävät keskimääräisen 10,85 kuukauden käsittelyajan noin kuukaudella. Sen sijaan yleiskaava- ja rantayleiskaavavalitukset viipyvät 5-6 kuukautta muita kaavavalituksia pidempään hallinto-oikeuden käsiteltävänä ylittäen näin myös sekä poikkeamispäätöksiä että suunnittelutarveratkaisuja koskevien valitusten keskimääräiset käsittelyajat.

Kuvio 28. Poikkeamispäätöksiä koskevien valitusten keskimääräiset käsittelyajat hallinto-oikeuksittain tutkitussa aineistossa.

Poikkeamispäätöksiä koskevien valitusten käsittelyajat vaihtelevat hallinto-oikeuksittain kaavavalitusten käsittelyaikoja enemmän. Lyhin poikkeamispäätöstä koskevan valituksen käsittelyaika on Rovaniemen hallinto-oikeudessa, 6,3 kuukautta, ja pisin Kouvolan hallinto-oikeudessa, yli kaksinkertainen Rovaniemen käsittelyaikaan nähden, 13,7 kuukautta. Käsittelyaikojen suurta vaihtelevuutta hallinto-oikeuksittain on vaikea selittää, mutta tutkitun aineiston ratkaisumäärien eroavuuksilla päätöstyypeittäin eri hallinto-oikeuksissa vaihtelu ei selity. Kuten edellä kuviossa 5 on esitetty, poikkeamispäätöstä koskevien valitusten osuus tarkasteluaineistosta oli suurin kaikissa hallinto-oikeuksissa. Rovaniemen hallinto-oikeuden päätöksistä suurin osa (76 %) koski poikkeamispäätöksistä tehtyjä valituksia ja siellä näiden valitusten käsittely oli nopeinta. Toiseksi suurin poikkeamispäätösten osuus oli Kuopion hallinto-oikeudessa (64 %), mutta siellä käsittelyajat venyivät keskimäärin 13,4 kuukauteen.

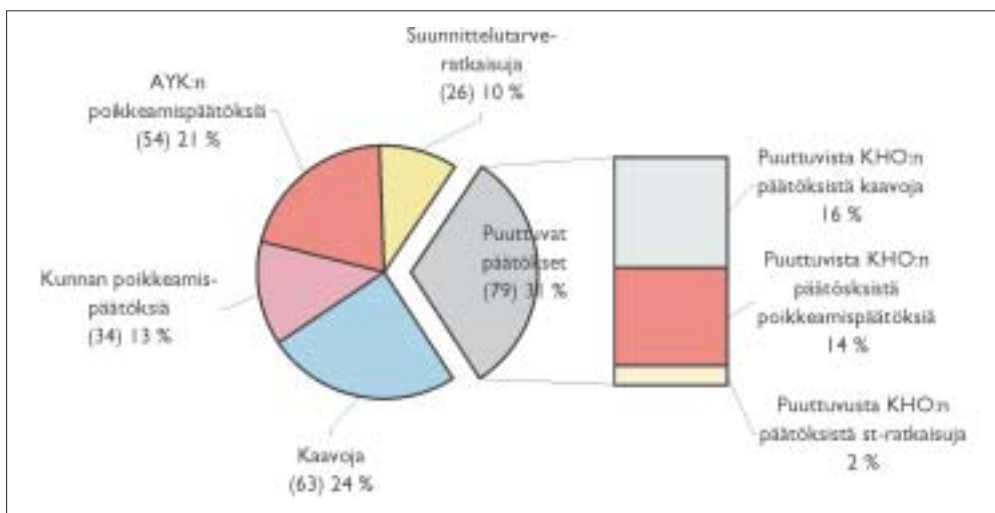
Kuvio 29. Suunnittelutarveratkaisuja koskevien valitusten käsittelyajat hallinto-oikeuksittain tutkitussa aineistossa.

Suunnittelutarveratkaisuja koskevien valitusten keskimääräisen käsittelyajan, 11,3 kuukautta, alittavat Rovaniemen, Vaasan ja Turun hallinto-oikeudet. Näissä hallinto-oikeuksissa käsiteltyjen suunnittelutarveratkaisuja koskevien valitusten määrät ovat pieniä (<10). Sen sijaan Helsingin ja Hämeenlinnan hallinto-oikeuksissa, joissa käsiteltyjä suunnittelutarveratkaisuvalituksia oli 24-50, käsittelyajat pysyivät keskimääräisen käsittelyajan tuntumassa.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä

8

Tarkasteltavana olevaan aineistoon kuuluu yhteensä 180 korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä, jotka sijoittuvat ajallisesti koko lain voimassaoloajalle 17.9.2003 asti. Ratkaisuista suurin osa on annettu vuosina 2002-2003. Tutkitut KHO:n päätökset jakautuvat päätöstyypeittäin niin, että 48 % päätöksistä koski poikkeamispäätöksistä annettuja ratkaisuja, 37 % kaavavalituksista annettuja ratkaisuja ja 15 % suunnittelutarveratkaisuja koskevista valituksista annettuja ratkaisuja. Kaavapäätökset (63) jakautuvat kaavalajien kesken seuraavasti: asemakaavoja 81 %, rantasemakaavoja 7 %, rantayleiskaavoja 5 % ja yleiskaavoja 7 %. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä oli lähes poikkeuksetta vain yksi valittaja. Tarkastelun kohteena olevista päätöksistä vain viidessä oli kaksi tai kolme valittajaa. KHO:n päätösten jakautuminen päätöstyyppien kesken vastaa tarkasteluaineiston hallinto-oikeuden päätösten jakautumista päätöstyyppien kesken¹².

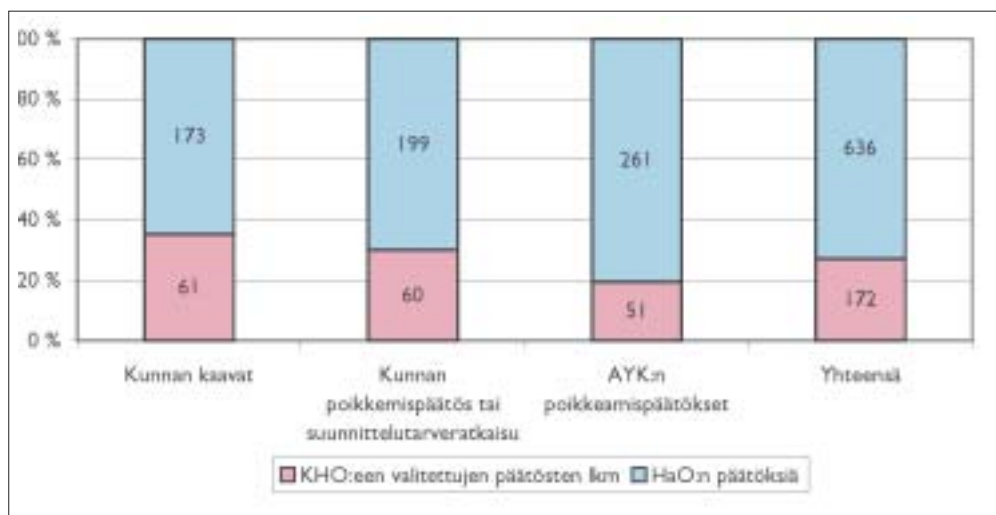
Kuvio 30. Korkeimman hallinto-oikeuden päätösten osuus kaikista tarkasteluajanjaksona tehdyistä KHO:n päätöksistä.

Tutkitut korkeimman hallinto-oikeuden päätökset kattavat noin 70 % korkeimman hallinto-oikeuden vastaavana aikana ratkaisemista jutuista (258)¹³. Tarkasteluaineiston epätäydellisyys, johtuu siitä, ettei KHO ole lähettänyt kaikkia tarkasteluajanjaksona ratkaisemiaan kaava, poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisuja koskevia juttuja tiedoksi ympäristöministeriölle, ministeriön nimenomaisesta toiveesta huolimatta. Päätöstyypeittäin tarkasteltuna kattavin otos on suunnittelutarveratkaisuja koskevista KHO:n päätöksistä, joista on 84 % KHO:ssa ratkaistuista päätöksistä. Poikkeamispäätöksiä koskevat KHO:n ratkaisut kattavat 70 % tehdyistä ratkaisuista ja kaavapäätöksiä koskevat ratkaisut noin 61 % tehdyistä KHO:n ratkaisuista.

Tarkasteluaineiston 633 hallinto-oikeuden päätöksestä lähes joka kolmas (28 %) päätös on päätynyt korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Päätöksen tehneen viranomaisen mukaan valitukset korkeimpaan hallinto-oikeuteen jakautuvat niin, että hallinto-oikeuteen tulleista kuntien tekemistä 372 päätöksistä 33 % on tullut KHO:n ratkaistavaksi, kun taas alueellisten ympäristökeskusten tekemistä valituksenalaisten päätösten lukumäärästä (261) vastaava osuus on 22 %.

¹² Ks. edellä kuvio 4, s. 8.

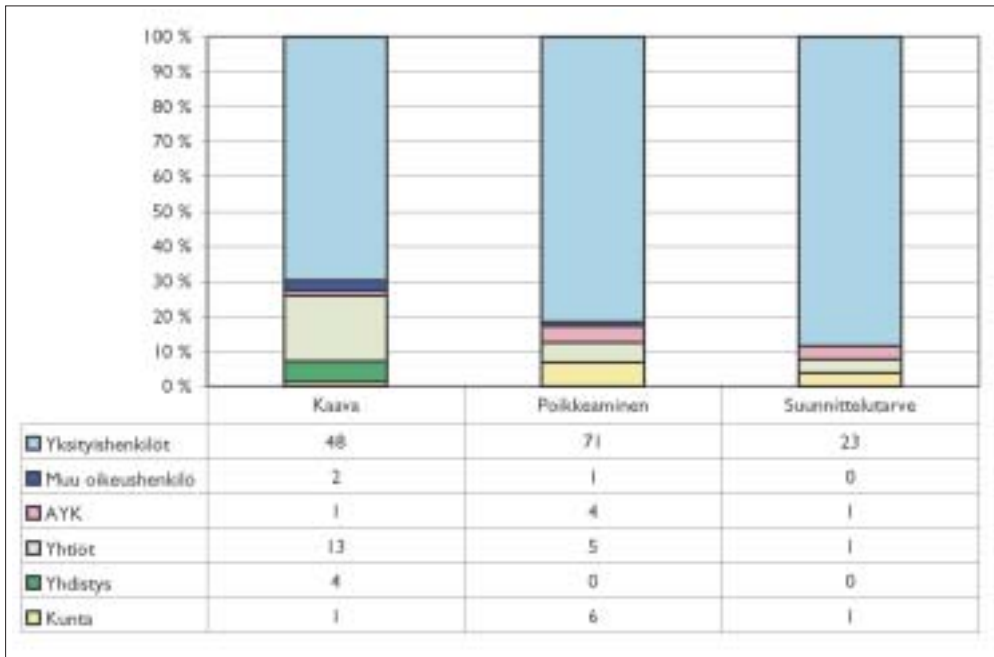
¹³ Korkeimman hallinto-oikeuden diaarijärjestelmästä johtuen ei käytettävissä ole ollut ratkaistujen juttujen päätösmääriä, vaan valitusten lukumääriä. KHO:n ilmoittamien ratkaistujen valitusten lukumäärät on jaettu tutkittu aineistosta saadulla keskimääräisellä valittajien lukumäärällä 1,03.

Kuvio 31. Muutoksenhakujen määrät hallinto-oikeuksien päätöksistä korkeimpaan hallinto-oikeuteen tutkitussa aineistossa.

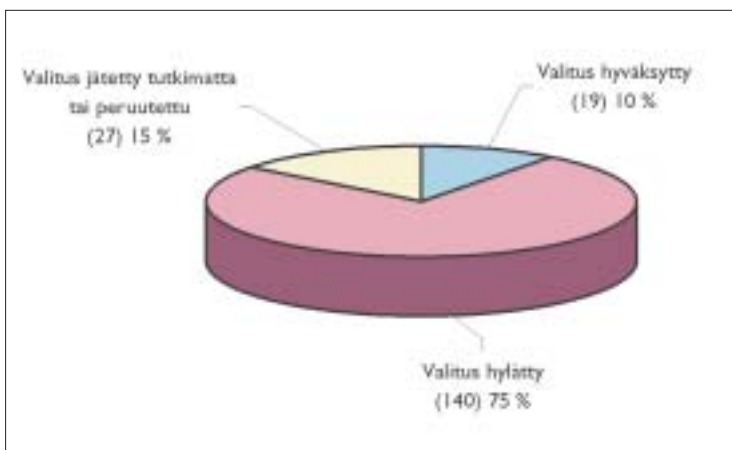
Päätöstyypeittäin tarkasteltuna ei kunnan tekemien kaavapäätösten, poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden jatkovalituksen kohteeksi joutumisessa ole merkittäviä eroja. Tutkitussa aineistossa hallinto-oikeuksien ratkaisemista kaavavalituksista noin 35 % saatettiin korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi ja vastaava osuus poikkeamispäätös- ja suunnittelutarveratkaisuvalituksia koskevista päätöksistä on 30 %. Sen sijaan alueellisen ympäristökeskusten tekemistä valituksen kohteena olevista poikkeamispäätöksistä KHO:n tutkittavasti saatettiin vain viidennes (20 %).

Korkeimmasta hallinto-oikeudesta muutosta hakeneiden jakautuminen valittajaryhmien kesken tutkitussa aineistossa vastaa tutkitun aineiston hallinto-oikeuksiin valittaneiden jakautumista valittajaryhmiin. Samoin kuin tutkituissa hallinto-oikeuden päätöksissä, myös KHO:n päätöksissä suurin valittajaryhmä on yksityishenkilöt. Yksityishenkilöiden tekemiä valituksia korkeimpaan hallinto-oikeuteen on 78 % kaikista valituksista. Toiseksi suurin valittajaryhmä on yhtiöt, joiden valituksia tutkituista valituksista oli 10 %. Muut valittajaryhmät jakavat noin 12 % osuuden valituksista melko tasaisesti, lukuunottamatta ryhmän ”muu viranomaisen” valituksia, joita korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei saapunut yhtään.

Kuvio 32. Valittajien määrät korkeimmassa hallinto-oikeudessa valittajaryhmittäin eri päätöstyypeissä.

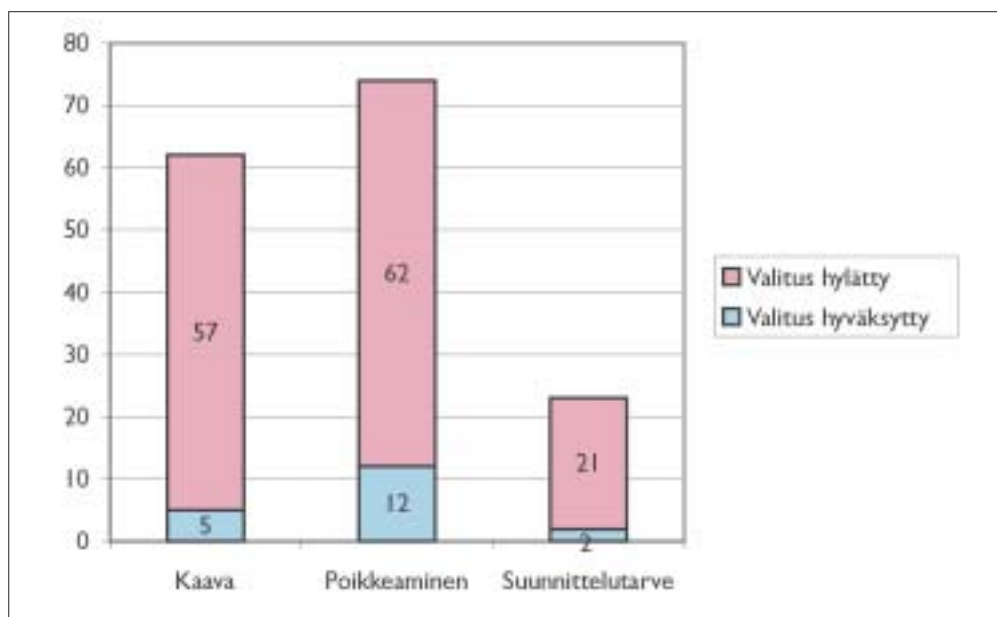
Päätöstyyppittäin tarkasteltuna yksityishenkilöiden valitusten osuus kaavavalituksista on noin 70 %, poikkeamispäätöksiä koskevista valituksista 82 % ja suunnittelutarveratkaisuja koskevista valituksista 88 %. Suunnittelutarveratkaisuja koskevien yksityishenkilöiden tekemien valitusten osuus KHO:ssa on suurempi kuin hallinto-oikeudessa, jossa se oli 71 %. Kaavavalitusten ja poikkeamispäätösten osalta ei suhteellisissa osuuksissa ole merkittävää eroa¹⁴. Yhtiöiden KHO:een tekemät valitukset kohdistuivat kaava- ja poikkeamispäätöksiin samoin kuin hallinto-oikeudessa. Alueellisten ympäristökeskusten KHO:een tekemien valitusten vähäinen määrä johtuu siitä, että alueellisten ympäristökeskusten valitukset hyväksytään jo ensimmäisessä muutoksenhakuvaiheessa hallinto-oikeudessa.

Kuvio 33. Hallinto-oikeuksien päätösten pysyvyys korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

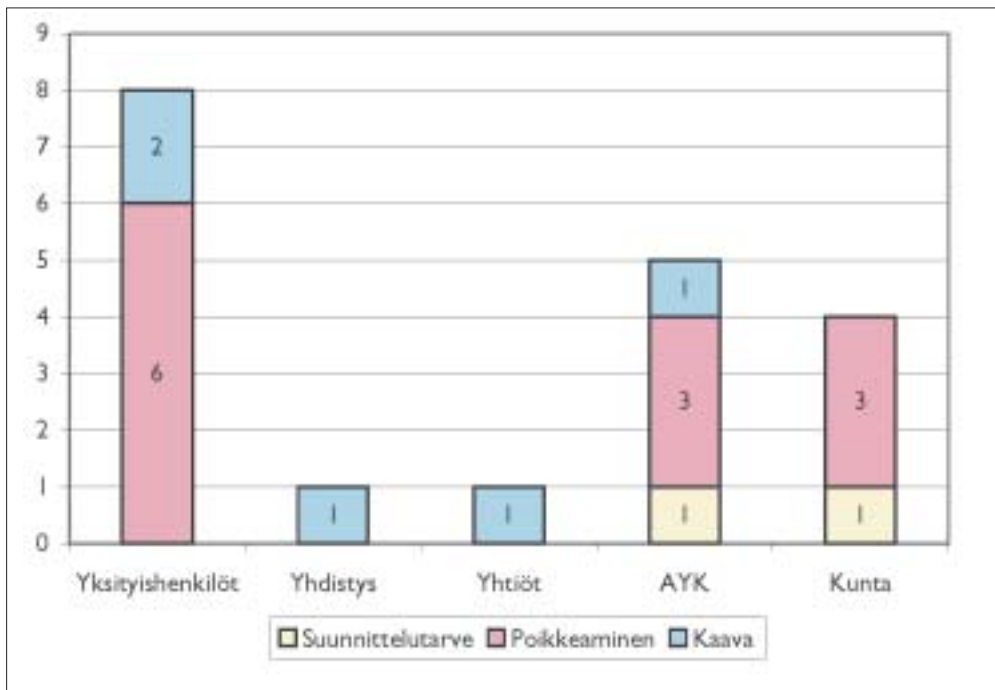
¹⁴ Ks. kuvio 8, s. 8.

Tutkitussa aineistossa korkeimpaan hallinto-oikeuteen tehdyistä valituksista hyväksyttiin vain joka kymmenes (10 %) ja hylättiin kolme neljäsosaa (75 %). Ero hyväksyttyjen valitusten suhteellisessa osuudessa hallinto-oikeuksien hyväksymiin valituksiin on merkittävä, sillä hallinto-oikeuksissa päätöstyyppiä huomioimatta hyväksytyksi tuli neljännes (25 %) valituksista. Merkille pantavaa on myös korkeimman hallinto-oikeuden tutkimatta jättämien ja valittajien peruuttamien valitusten korkea suhteellinen osuus 15 %, mikä on suurempi kuin KHO:ssa hyväksyttyjen valitusten osuus. Hallinto-oikeuksissa tutkimatta jätettyjen ja peruutettujen valitusten osuus on 9 % kaikista valituksista. Korkeimman hallinto-oikeuden vähäinen tarve hyväksyä tehtyjä valituksia viestinee positiivisesti hallinto-oikeuksien onnistuneen lain soveltamisessa.

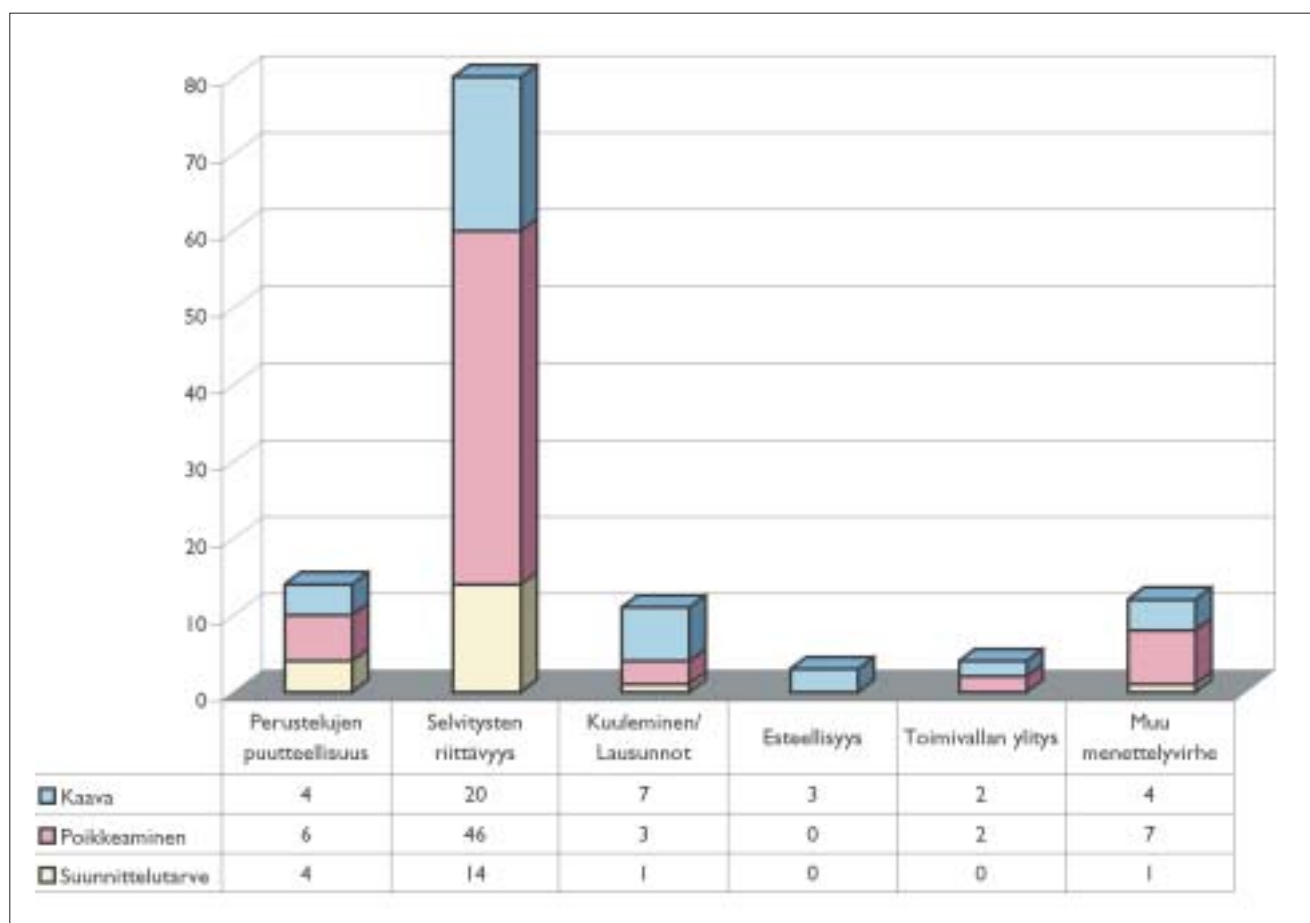
Kuvio 34. Valitusten menestyminen päätöstyypeittäin tutkitussa aineistossa.

Erityisen onnistuneena hallinto-oikeuksissa voitaneen pitää kaavapäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisuja koskevien säännösten soveltamista, sillä KHO:n ratkaisemista kaavavalituksia ja suunnittelutarveratkaisuja koskevista valituksista tuli hyväksytyksi vain noin joka kymmenes (9-10 %). Vastaava suhteellinen osuus hallinto-oikeuksien kaavavalituksia koskevista hyväksytyistä päätöksistä on noin 20 % ja suunnittelutarveratkaisujen osalta 33 %. Poikkeamispäätöksiä koskevat valitukset antoivat muita päätöstyyppisiä enemmän aihetta valitusten hyväksymiseen, sillä niistä viidennes (19 %) tuli hyväksytyksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeuksien ratkaisemiin poikkeamispäätöksiä koskeviin valituksiin verrattuna ero suuri, sillä hallinto-oikeuksissa kunnan ja AYK:ien tekemiin poikkeamispäätöksiin kohdistuvista valituksista hyväksyttiin lähes puolet (45 %).

Kuvio 35. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa hyväksytyjen valitusten jakautuminen valittajan mukaan tutkitussa aineistossa.

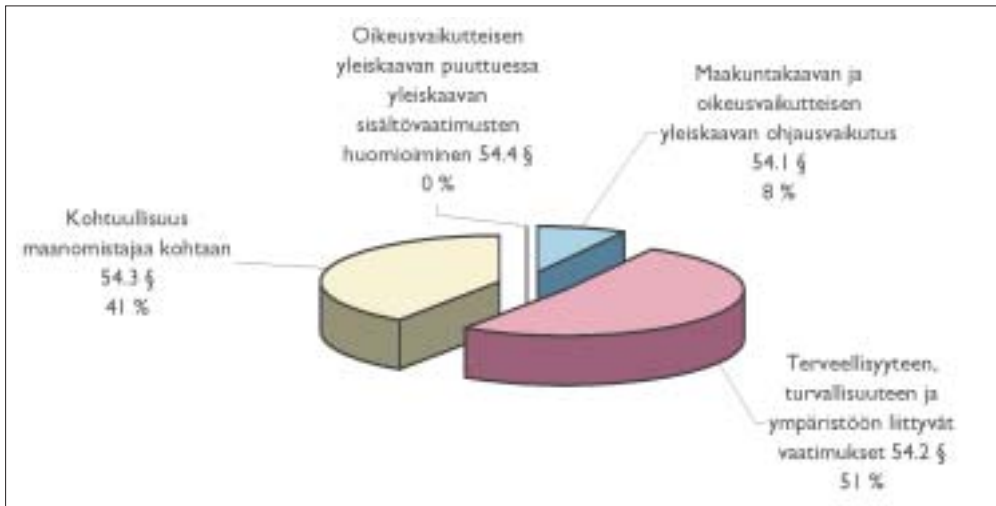
Valittajaryhmittäin tarkasteltuna KHO:ssa hyväksytyistä valituksista noin 40 % oli yksityishenkilöiden tekemiä, mutta yksityishenkilöiden tekemiin poikkeamispäätösvalitukseen (71) suhteutettuna valituksista menestyi vain noin 8 % ja tehdyistä kaavavalituksista (48) hyväksytyksi tuli vain 4 %. Tehdyihin valitusmääriin verrattuna alueellisten ympäristökeskusten valitukset menestyivät parhaiten, sillä tehdyistä kuudesta valituksesta tuli KHO:ssa hyväksytyksi viisi (83 %). AYK:ien tekemien valitusten menestyminen oli siis KHO:ssa yhtä hyvä kuin hallinto-oikeudessakin. Kuntienkin tekemistä kuudesta poikkeamispäätöksiä koskevasta kuudesta valituksesta tuli hyväksytyksi KHO:ssa puolet (50 %) ja myös ainoa tehty suunnittelutarveratkaisua koskeva valitus tuli hyväksytyksi. Yhdistysten ja yhtiöiden tekemistä valituksista on hyväksytty yhdet valitukset, mikä merkitsee yhdistysten tekemistä kaavavalituksista (4) neljänneksen (25 %) hyväksymistä ja yhtiöiden tekemistä kaavavalituksista (13) noin 8 % hyväksymistä.

Kuvio 36. Menettelyyn liittyvät valitusperusteet korkeimmassa hallinto-oikeudessa päätöstyypeittäin jaoteltuna.

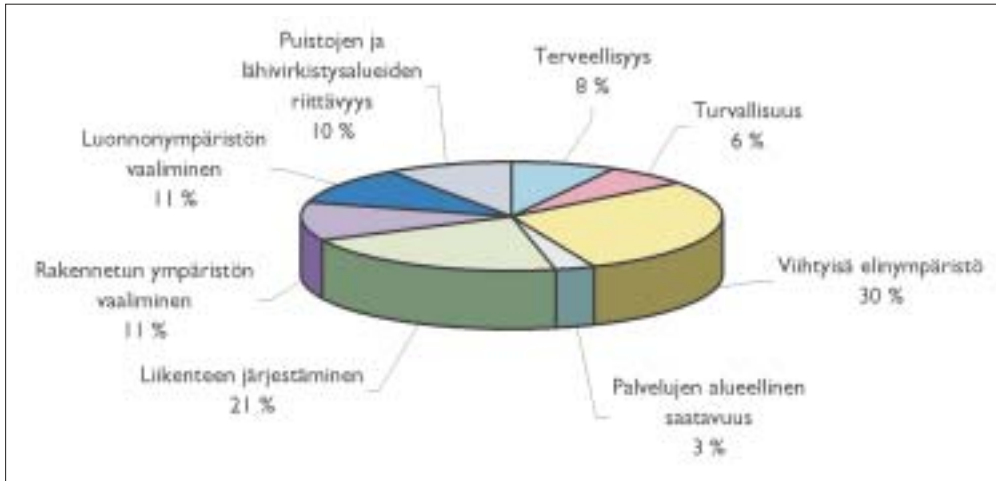
Riippumatta siitä, mihin päätöstyyppiin valitus kohdistui, näyttäisi merkittävä osa menettelyyn liittyvistä valitusperusteista kohdistuvan selvitysten riittävyyteen. Muihin menettelyyn liittyviin valitusperusteisiin on korkeimpaan hallinto-oikeuteen valitettaessa vedottu vain harvoin.

Sisältöön liittyviä valitusperusteita on kaavojen osalta tarkasteltu vain asemakaavoista, sillä tarkastelun kohteena olevista KHO:n kaavaratkaisuista 87 % koski asemakaavoja. Valituksen kohteena olevista 55 asemakaavasta noin kolmannes (31 %) oli laadittu asuntotuotannon mahdollistamiseksi ja viidennes (20 %) täydennysrakentamisen mahdollistamiseksi.

Kuvio 37. Asemakaavan sisältövaatimukset valitusperusteena korkeimpaan hallinto-oikeuteen valitettaessa.

Yli puolessa tutkituista asemakaavavalituksista vedottiin, yksin tai yhdessä muiden valitusperusteiden kanssa, asemakaavan sisältövaatimuksista 54.2 §:ssä mainittuihin terveellisuuden, turvallisuuden ja ympäristöön liittyviin vaatimuksiin. Noin 40 % valituksissa vedottiin 54.3 §:ssä mainitun maanomistajan kohtuuttomuuskiellon huomioon ottamiseksi. Muutamassa valituksessa vedottiin myös 54.1 §:ssä mainitun yleispiirteisen kaavoituksen huomioon ottamisen puolesta. Sen sijaan tarkasteluissa asemakaavavalituksissa ei valitusperusteena käytetty lainkaan 54.4 §:ssä mainittua velvollisuutta yleispiirteisen kaavan sisältövaatimusten huomioon ottamisesta tilanteesta, jossa oikeusvaikutteinen kaava puuttuu.

Kuvio 38. Asemakaavan sisältövaatimuksista 54.2 §:n käyttäminen valitusperusteena KHO:een valitettaessa tutkitussa aineistossa.

Tarkastelun kohteena olevista asemakaavavalituksista 54.2 §:ää käytettiin valitusperusteena 29 asemakaava-asiaa koskevassa valitutuksessa, jotka kohdistuivat 26 eri kaavaan. Kuviossa 38 on tarkasteltu lähemmin valitusten kohdistumista 54.2 §:n sisältämiin useisiin eri vaatimuksiin ja tavoitteisiin.

”Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle, ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.”

Näistä valitusperusteista tutkituissa KHO:n asemakaavaratkaisuissa useimmin, lähes joka kolmannessa valituksessa, vedottiin viihtyisän elinympäristön säilyttämisen puolesta. Joka viidennessä valituksessa vedottiin liikenteenjärjestämiseen liittyvään sisältövaatimukseen. Kaikkiaan ympäristöarvoja koskevat sisältövaatimukset, viihtyisä elinympäristö, rakennetun ja luonnonympäristön vaaliminen sekä puistojen ja lähivirkistysalueiden riittävyys nousivat esiin yli 60 % valituksia.

Johtopäätöksiä

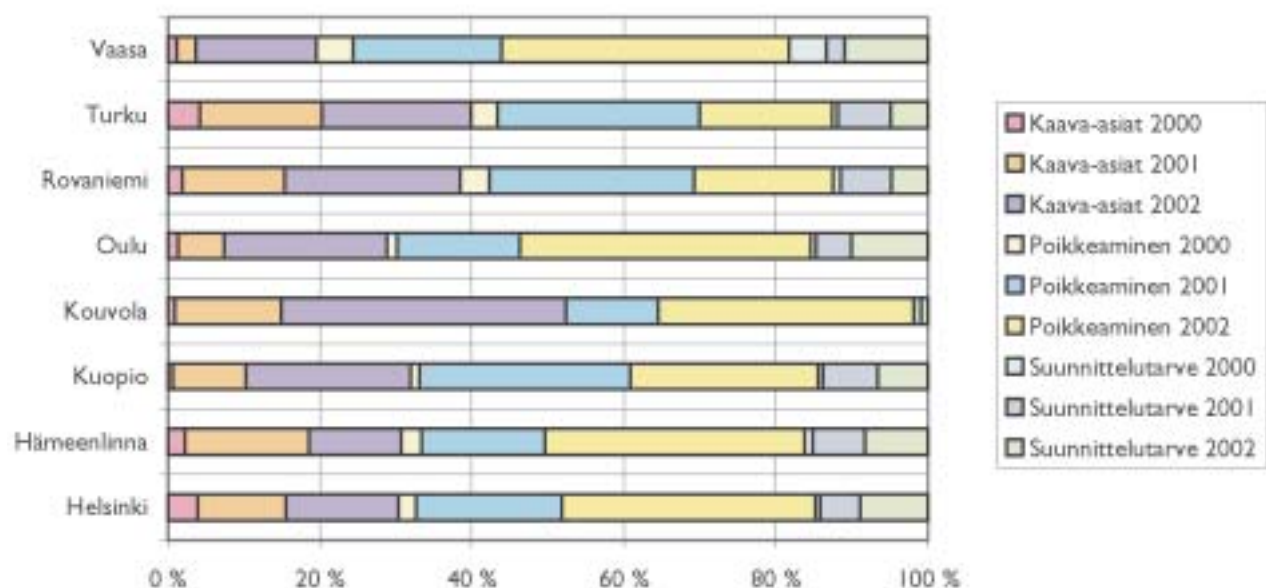
Tutkitun kaavapäätöksiä, poikkeamispäätöksiä ja suunnittelutarveratkaisuja koskevan päätösaineiston kattavuutta – hallinto-oikeuksien päätöksistä noin 63 % ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksistä noin 70 % – verrattuna kaikkiin tarkasteluajanjaksolla tehtyihin päätöksiin voitaneen pitää keskinkertaisena ja näin ollen tehtyjä johtopäätöksiä ainakin suuntaa-antavina. Hallinto-oikeuskohtaisten vertailujen tekemiseen (esimerkiksi päätösten pysyvyyden osalta) aineiston kattavuus on riittämätön, sillä Kouvolan hallinto-oikeuden ratkaisuihin mukana on vain viidenes ja Oulun hallinto-oikeuden ratkaisuihin vajaa puolet. Aineisto antaa kuitenkin useimman hallinto-oikeuden kohdallakin suuntaa päätösten jakautumisesta päätöstyypeittäin.

Valittajaryhmiä ja valitusten menestymistä tarkasteltaessa nousi selvästi esiin kaksi valittajaryhmää: yksityishenkilöt ja alueelliset ympäristökeskukset. Valittajaryhmistä yksityishenkilöt erottuivat sillä, että ne käyttivät valitusoikeuttaan eniten, mutta vain viidenes niiden valituksista hyväksyttiin hallinto-oikeudessa. Alueellisten ympäristökeskusten valitusaktiivisuutta puolestaan voisi kutsua lähinnä maltilliseksi, sillä vain 6 % tehdyistä valituksista oli AYK:ien tekemiä. Alueellisten ympäristökeskusten maltillinen valitusaktiivisuus korvautui tutkitussa aineistossa laadulla, sillä AYK:ien valituksista hyväksyttiin noin 80 % hallinto-oikeudessa.

Päätösten kumoutumista hallinto-oikeudessa arvioitaessa tutkitun aineiston perusteella on syytä huolestua kuntien päätösten lainmukaisuudesta. Erityisesti kuntien tekemien poikkeamispäätösten pysyvyys oli heikko, sillä puolet näihin päätöksiin kohdistuneista valituksista hyväksyttiin hallinto-oikeudessa ja suunnittelutarveratkaisuihin kolmannes hyväksyttiin. Kuntien tekemien päätösten pysyvyyden ollessa näin heikko voisi olla tarpeellista tarkastella erillisessä selvityksessä niiden kuntien päätösten lainmukaisuutta, jotka eivät koskaan joudu muutoksenhaun kohteeksi. Syitä kuntien päätösten heikolle pysyvyydelle muutoksenhaussa voi vain arvailla, ehkä kyse on kuntien asiantuntemuksen ja selvitysten riittämättömyydestä tai intressistä tehdä päätöksiä muilla kuin laillisuusperusteilla – esimerkiksi poliittisin perustein. Syytä lienee myös miettiä, miten kuntien päätösten lainmukaisuutta voitaisiin parantaa ja mistä hankittaisiin lisää asiantuntemusta päätöksentekoon.

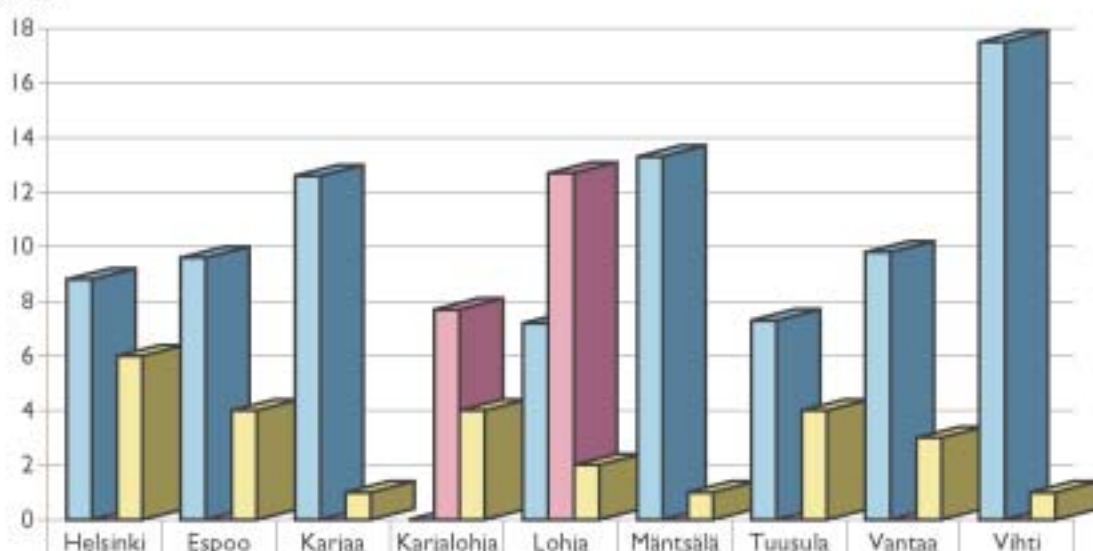
Hallinto-oikeuksien päätösten muutosherkkyys korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli tutkitussa aineistossa alhainen (noin 10 %), mikä osaltaan viestii hallinto-oikeuksien onnistuneen lain soveltamisessa.

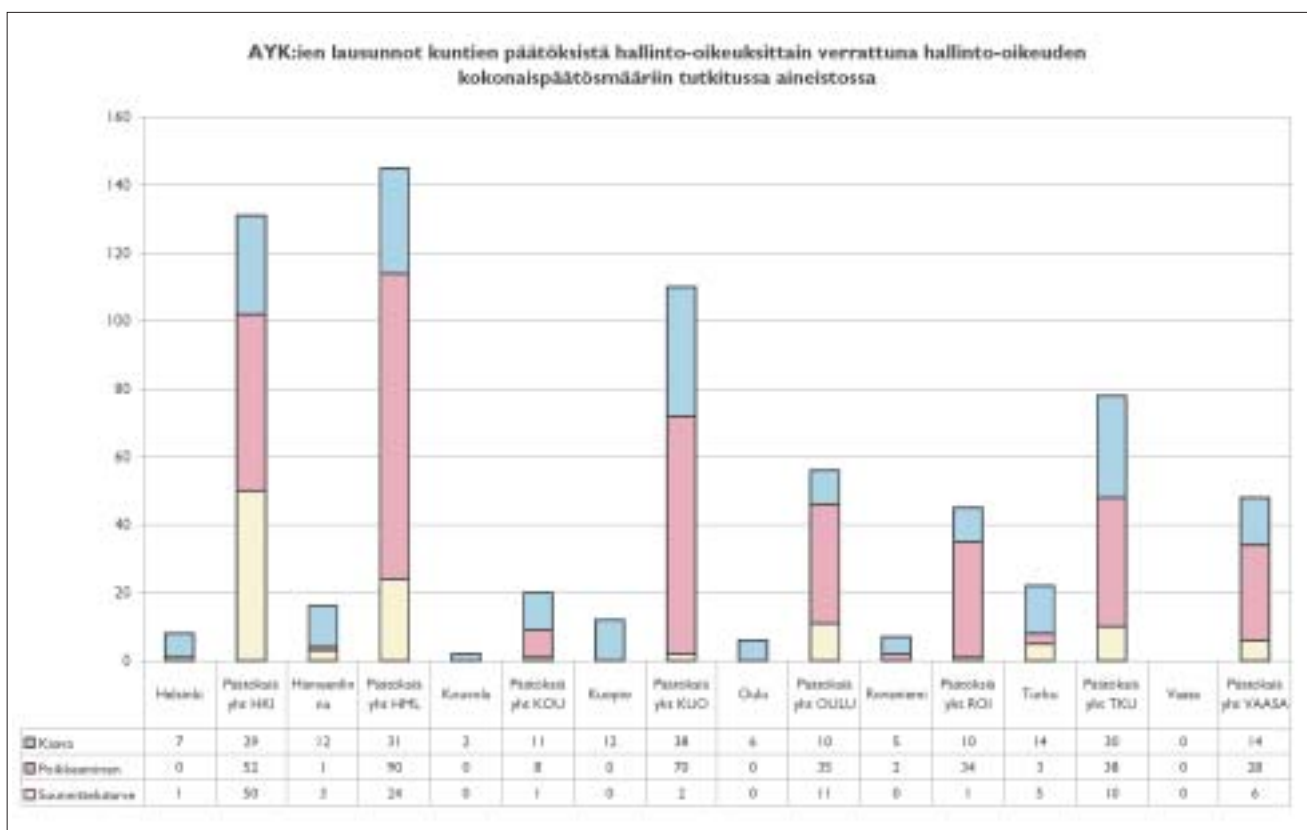
Päätösmäärien kehittymisen vertailu hallinto-oikeuksittain 2000-2002

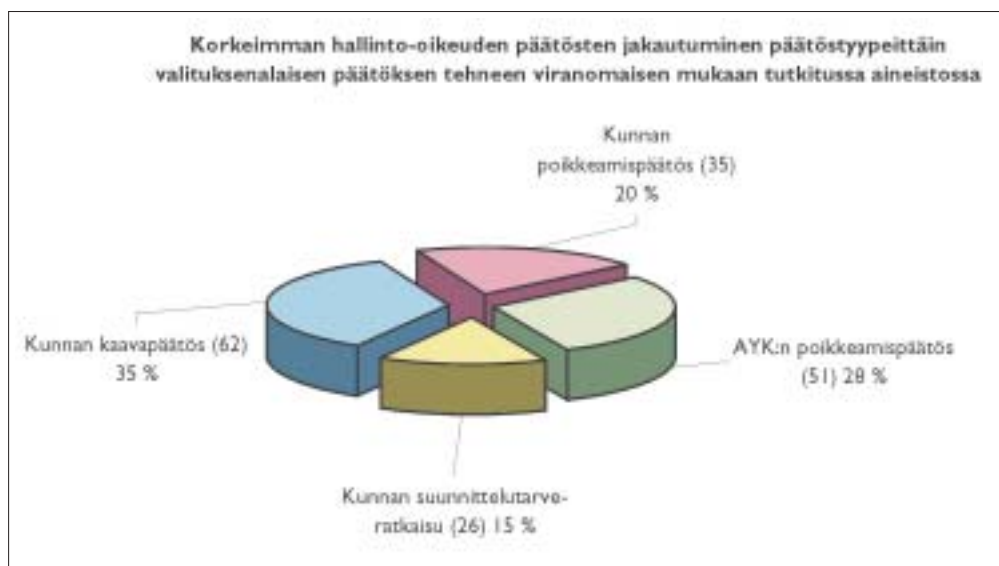
Asemakaavavalitusten käsittelyajat kunnittain Helsingin hallinto-oikeuden alueella

kuukautta

Kaavoista pyydettyjen lausuntojen osuudet tehdyistä päätöksistä tutkitussa aineistossa. Helsinki 24 %, Hämeenlinna 39 %, Kouvola 18 %, Kuopio 32 %, Oulu 60 %, Rovaniemi 50 %, Turku 47 %, Vaasa 0 %.

Liitetaulukko 1. Selvityksessä mukana olevat hallinto-oikeuksien ja korkeimman hallinto-oikeuden päätökset

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Helsinki	Kaava	Espoo	01/0816/5
Helsinki	Kaava	Espoo	02/0154/5
Helsinki	Kaava	Espoo	02/0384/5
Helsinki	Kaava	Espoo	02/0389/5
Helsinki	Kaava	Helsinki	02/0172/5
Helsinki	Kaava	Helsinki	02/0173/5
Helsinki	Kaava	Helsinki	02/0218/5
Helsinki	Kaava	Helsinki	02/0281/5
Helsinki	Kaava	Helsinki	02/0533/5
Helsinki	Kaava	Helsinki	02/0568/5
Helsinki	Kaava	Karjaa	02/0305/5
Helsinki	Kaava	Karjalohja	01/0418/5
Helsinki	Kaava	Karjalohja	01/0849/5
Helsinki	Kaava	Karjalohja	02/0469/5
Helsinki	Kaava	Karjalohja	02/0600/5
Helsinki	Kaava	Kirkkonummi	02/0573/5
Helsinki	Kaava	Kirkkonummi	02/0705/5
Helsinki	Kaava	Lohja	02/0645/5
Helsinki	Kaava	Lohja	02/0802/5
Helsinki	Kaava	Mäntsälä	01/0483/5
Helsinki	Kaava	Tuusula	01/0830/5
Helsinki	Kaava	Tuusula	01/552/5a
Helsinki	Kaava	Tuusula	02/0110/5
Helsinki	Kaava	Tuusula	02/0387/5
Helsinki	Kaava	Vantaa	01/0757/5
Helsinki	Kaava	Vantaa	02/0399/5
Helsinki	Kaava	Vantaa	02/0402/5
Helsinki	Kaava	Vihti	01/0865/5
Helsinki	Poikkeaminen	Espoo	01/0893/5
Helsinki	Poikkeaminen	Espoo	02/0575/5
Helsinki	Poikkeaminen	Espoo	02/0758/5
Helsinki	Poikkeaminen	Espoo	02/0856/5
Helsinki	Poikkeaminen	Espoo	02/818/5
Helsinki	Poikkeaminen	Helsinki	01/0817/5
Helsinki	Poikkeaminen	Helsinki	02/0964/5
Helsinki	Poikkeaminen	Inkoo	02/0175/5
Helsinki	Poikkeaminen	Järvenpää	02/0935/5
Helsinki	Poikkeaminen	Karjalohja	02/0536/5
Helsinki	Poikkeaminen	Karkkila	02/0843/5
Helsinki	Poikkeaminen	Kirkkonummi	02/0329/5
Helsinki	Poikkeaminen	Kirkkonummi	02/841/5
Helsinki	Poikkeaminen	Lohja	01/0442/5
Helsinki	Poikkeaminen	Lohja	02/0706/5
Helsinki	Poikkeaminen	Loviisa	02/0226/5
Helsinki	Poikkeaminen	Loviisa	02/0382/5
Helsinki	Poikkeaminen	Pornainen	02/0179/5
Helsinki	Poikkeaminen	Porvoo	02/0058/5
Helsinki	Poikkeaminen	Ruotsinpyhtää	02/0707/5
Helsinki	Poikkeaminen	Sipoo	02/0302/5
Helsinki	Poikkeaminen	Tuusula	02/0545/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	01/0411/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	01/0412/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	01/0443/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	01/0475/5

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	01/0712/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	01/0744/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	01/0886/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0057/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0082/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0361/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0378/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0450/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0532/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0542/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0544/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0601/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0653/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0654/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0759/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0760/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0799/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0800/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0897/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0898/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/0962/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/328/5
Helsinki	Poikkeaminen	UUS	02/830/5
Helsinki	Poikkeaminen	Vantaa	02/0083/5
Helsinki	Poikkeaminen	Vantaa	02/0942/5
<hr/>			
Helsinki	Suunnittelutarve	Espoo	01/0831/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Espoo	02/0541/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Espoo	02/0591/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Espoo	02/0869/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Hanko	02/0950/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Inkoo	01/0926/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Kirkkonummi	02/0698/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Kirkkonummi	02/0491/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Lohja	01/0892/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Lohja	02/0757/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Mäntsälä	02/0252/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nummi-Pusula	01/0615/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nummi-Pusula	01/0616/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nummi-Pusula	02/0250/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nurmijärvi	01/0612/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nurmijärvi	01/0639/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nurmijärvi	01/0742/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nurmijärvi	02/0849/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nurmijärvi	02/0855/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nurmijärvi	02/0904/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Nurmijärvi	02/0952/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Porvoo	01/0498/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Porvoo	01/0887/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Porvoo	02/0298/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Porvoo	02/0961/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Sipoo	02/0303/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Sipoo	02/0304/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Sipoo	02/0375/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Sipoo	02/0648/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Sipoo	02/0656/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Sipoo	02/0847/5

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Helsinki	Suunnittelutarve	Sipoo	02/0852/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Siuntio	01/0925/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Tuusula	01/0557/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Tuusula	01/0743/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Tuusula	02/0220/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Tuusula	02/0644/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Tuusula	02/0840/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Tuusula	02/0850/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Tuusula	02/0851/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Tuusula	02/0933/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Vantaa	01/0847/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Vantaa	02/0537/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Vantaa	02/0828/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Vantaa	02/0829/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Vihti	02/0084/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Vihti	02/0251/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Vihti	02/0376/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Vihti	02/0377/5
Helsinki	Suunnittelutarve	Vihti	02/0655/5
<hr/>			
Hämeenlinna	Kaava	Hämeenkyrö	01/0515/2
Hämeenlinna	Kaava	Hämeenlinna	01/0695/2
Hämeenlinna	Kaava	Ikaalinen	02/0530/2
Hämeenlinna	Kaava	Ikaalinen	02/0593/2
Hämeenlinna	Kaava	Jyväskylä	02/0437/2
Hämeenlinna	Kaava	Jyväskylän mlk	01/0472/2
Hämeenlinna	Kaava	Jyväskylän mlk	02/0505/2
Hämeenlinna	Kaava	Kangasala	01/0391/2
Hämeenlinna	Kaava	Korpilahti	02/0287/2
Hämeenlinna	Kaava	Kuhmoinen	01/0464/2
Hämeenlinna	Kaava	Kuhmoinen	01/0535/2
Hämeenlinna	Kaava	Kuru	02/0237/2
Hämeenlinna	Kaava	Lammi	02/0399/2
Hämeenlinna	Kaava	Lempäälä	02/0630/2
Hämeenlinna	Kaava	Loppi	01/0433/2
Hämeenlinna	Kaava	Loppi	01/0434/2
Hämeenlinna	Kaava	Luhanka	02/0400/2
Hämeenlinna	Kaava	Luopioinen	02/0176/2
Hämeenlinna	Kaava	Nokia	01/0575/2
Hämeenlinna	Kaava	Nokia	02/0286/2
Hämeenlinna	Kaava	Petäjävesi	02/0470/2
Hämeenlinna	Kaava	Pälkäne	01/0574/2
Hämeenlinna	Kaava	Sumiainen	02/0532/2
Hämeenlinna	Kaava	Tammela	02/0450/2
Hämeenlinna	Kaava	Tampere	01/0071/2
Hämeenlinna	Kaava	Tampere	01/0595/5
Hämeenlinna	Kaava	Tampere	02/0042/2
Hämeenlinna	Kaava	Tampere	02/0463/2
Hämeenlinna	Kaava	Toijala	02/0021/2
Hämeenlinna	Kaava	Toivakka	01/0635/2
Hämeenlinna	Kaava	Uurainen	01/0547/2
<hr/>			
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Forssa	01/0501/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	HAM	02/0001/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	HAM	02/0040/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	HAM	02/0051/2

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Hämeenlinna	Poikkeaminen	HAM	02/0127/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	HAM	02/0238/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	HAM	02/0239/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	HAM	02/0476/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	HAM	02/104/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Jämsä	01/0503/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Jämsä	02/0472/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Keuruu	02/0432/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Kinnula	02/0271/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Korpilahti	02/0082/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Korpilahti	02/0123/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	01/0527/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	01/0639/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	01/0641/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0006/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0007/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0052/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0054/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/008/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0103/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0118/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0126/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0212/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0226/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0259/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0260/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0272/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0433/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0434/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0467/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0487/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0544/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0548/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	KSU	02/0636/3
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Kuhmoinen	01/0636/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Lempäälä	02/0214/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Lempäälä	02/0504/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Loppi	01/0664/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Luhanka	02/0682/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Petäjävesi	02/0489/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Petäjävesi	02/0637/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0393/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0448/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0457/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0458/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0536/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0537/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0576/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0638/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0645/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0646/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0653/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	01/0654/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0003/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0050/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0053/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0106/2

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0116/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0213/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0215/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0253/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0254/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0258/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0365/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0459/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0460/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0464/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0465/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0466/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0468/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0485/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0527/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0543/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0545/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0546/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0632/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0633/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/0635/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	PIR	02/443/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Pirkkala	02/0438/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Pirkkala	02/0651/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Tampere	02/0009/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Vilppula	02/0020/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Virrat	02/0488/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Ylöjärvi	02/0461/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Äänekoski	02/0124/2
Hämeenlinna	Poikkeaminen	Äänekoski	02/0462/2
<hr/>			
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Ikaalinen	01/0450/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Jyväskylä mlk	02/0255/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Jyväskylä mlk	02/0486/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Jyväskylä mlk	02/0528/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Jyväskylän mlk	01/0452/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Jämsä	010528/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Kangasala	02/0431/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Korpilahti	02/0634/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Lempäälä	02/0005/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Muurame	02/0105/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Nokia	01/0451/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Nokia	02/0429/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Pirkkala	01/0691/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Pirkkala	02/0430/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Sahalahti	02/0170/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Sahalahti	02/0529/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Suolahti	02/0256/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Tampere	01/0453/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Tampere	02/0063/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Tampere	02/0117/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Tampere	02/0474/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Toijala	02/0225/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Ylöjärvi	01/0642/2
Hämeenlinna	Suunnittelutarve	Ylöjärvi	02/0041/2
<hr/>			
Kouvola	Kaava	Hämeenkoski	101/0561/1
Kouvola	Kaava	Iitti	101/0513/1

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Kouvola	Kaava	Imatra	101/0429/1
Kouvola	Kaava	Imatra	101/0510/1
Kouvola	Kaava	Lahti	101/0430/1
Kouvola	Kaava	Nastola	101/0263/1
Kouvola	Kaava	Vehkalahti	101/00872/2
Kouvola	Kaava	Ylämaa	101/0405/1
Kouvola	Kaava	Ylämaa	101/0406/1
Kouvola	Kaava	Ylämaa	101/0407/1
Kouvola	Kaava	Ylämaa	101/0408/1
<hr/>			
Kouvola	Poikkeaminen	KAS	101/0402/1
Kouvola	Poikkeaminen	KAS	101/0431/1
Kouvola	Poikkeaminen	KAS	101/0511/1
Kouvola	Poikkeaminen	KAS	101/0514/1
Kouvola	Poikkeaminen	KAS	101/0515/1
Kouvola	Poikkeaminen	KAS	101/0533/1
Kouvola	Poikkeaminen	Padasjoki	101/0296/1
Kouvola	Poikkeaminen	Suomenniemi	101/0443/1
<hr/>			
Kouvola	Suunnittelutarve	Iitti	101/0391/1
<hr/>			
Kuopio	Kaava	Anttola	653/2
Kuopio	Kaava	Anttola	699/2
Kuopio	Kaava	Hirvensalmi	196/2
Kuopio	Kaava	Hirvensalmi	832/2
Kuopio	Kaava	Iisalmi	346/2
Kuopio	Kaava	Iisalmi	411/1
Kuopio	Kaava	Joensuu	270/3
Kuopio	Kaava	Joensuu	662/2
Kuopio	Kaava	Joensuu	845/2
Kuopio	Kaava	Juva	631/2
Kuopio	Kaava	Kaavi	272/1
Kuopio	Kaava	Kangaslampi	797/1
Kuopio	Kaava	Kerimäki	666/2
Kuopio	Kaava	Kitee	638/2
Kuopio	Kaava	Kiuruvesi	568/2
Kuopio	Kaava	Kuopio	404/2
Kuopio	Kaava	Lapinlahti	638/1
Kuopio	Kaava	Lapinlahti	659/1
Kuopio	Kaava	Mäntyharju	693/2
Kuopio	Kaava	Outokumpu	573/2
Kuopio	Kaava	Outokumpu	661/3
Kuopio	Kaava	Outokumpu	666/1
Kuopio	Kaava	Pieksämäen mlk	484/1
Kuopio	Kaava	Puumala	405/2
Kuopio	Kaava	Puumala	635/3
Kuopio	Kaava	Ristiina	552/3
Kuopio	Kaava	Savonlinna	116/1
Kuopio	Kaava	Savonlinna	248/3
Kuopio	Kaava	Savonlinna	558/2
Kuopio	Kaava	Savonranta	500/3
Kuopio	Kaava	Sonkajärvi	415/2
Kuopio	Kaava	Suonenjoki	701/2
Kuopio	Kaava	Tuupovaara	819/2
Kuopio	Kaava	Varkaus	587/3
Kuopio	Kaava	Vehmersalmi	373/2
Kuopio	Kaava	Vehmersalmi	542/2
Kuopio	Kaava	Vieremä	579/3

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Kuopio	Poikkeaminen	Anttola	171/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	101/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	103/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	104/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	105/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	106/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	151/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	181/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	342/1
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	347/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	352/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	364/1
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	388/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	420/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	45/1
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	46/1
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	483/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	484/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	554/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	570/1
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	572/1
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	583/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	590/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	597/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	602/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	65/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	666/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	667/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	692/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	700/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	704/1
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	709/1
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	75/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	789/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	793/1
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	797/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	803/2
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	98/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	99/3
Kuopio	Poikkeaminen	ESA	102/3
Kuopio	Poikkeaminen	Kangasniemi	566/1
Kuopio	Poikkeaminen	Kesälahti	435/3
Kuopio	Poikkeaminen	Kuopio	507/2
Kuopio	Poikkeaminen	Kuopio	620/2
Kuopio	Poikkeaminen	Mikkeli	28/2
Kuopio	Poikkeaminen	Nurmes	180/3
Kuopio	Poikkeaminen	Nurmes	79/1
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	100/3
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	268/3
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	346/3
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	346/3
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	350/2
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	49/2
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	492/2
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	513/1
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	530/2
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	531/2

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	557/2
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	570/2
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	626/2
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	760/2
Kuopio	Poikkeaminen	PKA	802/2
Kuopio	Poikkeaminen	PSA	251/2
Kuopio	Poikkeaminen	PSA	345/2
Kuopio	Poikkeaminen	PSA	510/2
Kuopio	Poikkeaminen	PSA	592/1
Kuopio	Poikkeaminen	PSA	593/1
Kuopio	Poikkeaminen	PSA	690/2
Kuopio	Poikkeaminen	PSA	757/2
Kuopio	Poikkeaminen	PSA	824/2
Kuopio	Poikkeaminen	Punkaharju	580/2
Kuopio	Poikkeaminen	Puumala	506/1
<hr/>			
Kuopio	Suunnittelutarve	Liperi	143/1
Kuopio	Suunnittelutarve	Siilinjärvi	182/3
<hr/>			
Oulu	Kaava	Alavieska	02/0556/2
Oulu	Kaava	Haukipudas	02/0236/2
Oulu	Kaava	Kajaani	02/0235/2
Oulu	Kaava	Kajaani	01/0263/2
Oulu	Kaava	Kuivaniemi	02/0053/2
Oulu	Kaava	Paltamo	01/0473/2
Oulu	Kaava	Pyhäjärvi	02/0406/2
Oulu	Kaava	Sotkamo	02/0238/2
Oulu	Kaava	Sotkamo	02/0256/2
Oulu	Kaava	Vaala	02/0381/2
<hr/>			
Oulu	Poikkeaminen	KAI	01/0269/2
Oulu	Poikkeaminen	KAI	01/0285/2
Oulu	Poikkeaminen	KAI	01/0384/2
Oulu	Poikkeaminen	KAI	01/0479/2
Oulu	Poikkeaminen	KAI	02/0115/2
Oulu	Poikkeaminen	KAI	02/0239/2
Oulu	Poikkeaminen	KAI	02/0543/2
Oulu	Poikkeaminen	Kajaani	01/0286/2
Oulu	Poikkeaminen	Kajaani	01/0408/2
Oulu	Poikkeaminen	Kajaani	02/0043/2
Oulu	Poikkeaminen	Kajaani	02/0551/2
Oulu	Poikkeaminen	Kempele	01/0363/2
Oulu	Poikkeaminen	Nivala	02/0413/2
Oulu	Poikkeaminen	Oulunsalo	01/0377/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	01/0368/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	01/0470/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	01/0472/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	01/0478/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0026/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0058/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0069/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0078/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0240/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0263/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0383/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0534/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0535/2

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0536/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0541/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0542/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/0550/2
Oulu	Poikkeaminen	PPO	02/518/2
Oulu	Poikkeaminen	Puolanka	02/0114/2
Oulu	Poikkeaminen	Sotkamo	02/0503/2
Oulu	Suunnittelutarve	Haukipudas	02/0251/2
Oulu	Suunnittelutarve	Haukipudas	02/0275/2
Oulu	Suunnittelutarve	Haukipudas	02/0412/2
Oulu	Suunnittelutarve	Haukipudas	02/0505/2
Oulu	Suunnittelutarve	Kempele	02/0274/2
Oulu	Suunnittelutarve	Kiiminki	02/0262/2
Oulu	Suunnittelutarve	Kiiminki	02/0507/2
Oulu	Suunnittelutarve	Kiiminki	02/0508/2
Oulu	Suunnittelutarve	Kiiminki	02/0509/2
Oulu	Suunnittelutarve	Kuusamo	01/0318/2
Oulu	Suunnittelutarve	Tyrnävä	02/0259/2
Rovaniemi	Kaava	Inari	01/0503/1
Rovaniemi	Kaava	Kemi	02/0155/1
Rovaniemi	Kaava	Kittilä	02/0013/1
Rovaniemi	Kaava	Kittilä	02/0014/1
Rovaniemi	Kaava	Rovaniemen mlk	01/0427/1
Rovaniemi	Kaava	Rovaniemen mlk	02/0177/1
Rovaniemi	Kaava	Rovaniemen mlk	02/0240/1
Rovaniemi	Kaava	Sodankylä	02/0472/1
Rovaniemi	Kaava	Tornio	02/0487/1
Rovaniemi	Kaava	Tornio	02/0632/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0189/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0337/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0359/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0379/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0395/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0436/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0469/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0485/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0486/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0521/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0522/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0530/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	01/0603/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0055/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0056/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0108/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0109/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0110/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0117/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0153/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0181/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0182/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0183/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0184/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0185/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0268/1

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0269/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0356/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0374/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0385/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0473/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	LAP	02/0523/1
Rovaniemi	Poikkeaminen	Tornio	01/0590/1
Rovaniemi	Suunnittelutarve	Kittilä	01/0599/1
Turku	Kaava	Harjavalta	01/0540/1
Turku	Kaava	Harjavalta	02/0463/1
Turku	Kaava	Houtskari	02/0740/1
Turku	Kaava	Huittinen	02/0324/1
Turku	Kaava	Iniö	02/0343/1
Turku	Kaava	Kaarina	02/0156/1
Turku	Kaava	Karinainen	02/0222/1
Turku	Kaava	Kisko	01/0668/1
Turku	Kaava	Kodisjoki	01/0642/1
Turku	Kaava	Lieto	02/0142/1
Turku	Kaava	Loimaa	02/0335/1
Turku	Kaava	Merimasku	02/0291/1
Turku	Kaava	Parainen	02/0426/1
Turku	Kaava	Pyhäranta	02/0743/1
Turku	Kaava	Rauma	02/0159/1
Turku	Kaava	Rymättylä	02/0579/1
Turku	Kaava	Salo	02/0533/1
Turku	Kaava	Somero	01/0643/1
Turku	Kaava	Somero	02/0124/1
Turku	Kaava	Somero	02/0509/1
Turku	Kaava	Säkylä	01/0664/1
Turku	Kaava	Turku	01/0448/1
Turku	Kaava	Turku	01/0641/1
Turku	Kaava	Turku	01/0743/1
Turku	Kaava	Turku	02/0313/1
Turku	Kaava	Turku	02/0334/1
Turku	Kaava	Turku	02/0721/1
Turku	Kaava	Uusikaupunki	02/0155/1
Turku	Kaava	Velkua	02/0196/1
Turku	Poikkeaminen	Eurajoki	02/0405/1
Turku	Poikkeaminen	Kaarina	01/0566/1
Turku	Poikkeaminen	Karinainen	02/0742/1
Turku	Poikkeaminen	Laitila	01/0422/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0469/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0489/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0490/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0525/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0547/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0548/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0587/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0591/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0640/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	01/0766/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0078/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0292/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0365/1

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0366/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0385/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0404/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0417/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0432/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0494/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0643/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/0647/1
Turku	Poikkeaminen	LOS	02/646/1
Turku	Poikkeaminen	Merikarvia	01/0646/1
Turku	Poikkeaminen	Muurla	02/0163/1
Turku	Poikkeaminen	Nousiainen	02/0153/1
Turku	Poikkeaminen	Perniö	01/0666/1
Turku	Poikkeaminen	Pyhäranta	01/0711/1
Turku	Poikkeaminen	Rauma	01/0424/1
Turku	Poikkeaminen	Rauma	02/0675/1
Turku	Poikkeaminen	Taivassalo	02/0165/1
Turku	Poikkeaminen	Turku	02/0465/1
Turku	Poikkeaminen	Turku	02/0466/1
Turku	Poikkeaminen	Turku	02/0642/1
Turku	Poikkeaminen	Velkua	01/0549/1
<hr/>			
Turku	Suunnittelutarve	Kaarina	02/0342/1
Turku	Suunnittelutarve	Kankaanpää	02/0507/1
Turku	Suunnittelutarve	Lieto	02/0532/1
Turku	Suunnittelutarve	Masku	02/0206/1
Turku	Suunnittelutarve	Perniö	02/0227/1
Turku	Suunnittelutarve	Rusko	01/0592/1
Turku	Suunnittelutarve	Turku	00558/01/3060
Turku	Suunnittelutarve	Ulvila	01/0630/1
Turku	Suunnittelutarve	Vahto	01/0483/1
Turku	Suunnittelutarve	Vahto	02/0574/1
<hr/>			
Vaasa	Kaava	Alahärmä	02/0238/4
Vaasa	Kaava	Alajärvi	02/0228/4
Vaasa	Kaava	Himanka	02/0377/4
Vaasa	Kaava	Ilmajoki	02/0041/4
Vaasa	Kaava	Ilmajoki	02/0366/4
Vaasa	Kaava	Laihia	01/0097/4
Vaasa	Kaava	Lappajärvi	01/0149/4
Vaasa	Kaava	Lappajärvi	01/0154/4
Vaasa	Kaava	Lapua	01/0179/5
Vaasa	Kaava	Lapua	02/0261/4
Vaasa	Kaava	Luoto	02/0147/4
Vaasa	Kaava	Mustasaari	01/0166/4
Vaasa	Kaava	Mustasaari	01/0167/4
Vaasa	Kaava	Uusikaarlepyy	01/0139/4
<hr/>			
Vaasa	Poikkeaminen	Kokkola	02/0264/4
Vaasa	Poikkeaminen	Korsnäs	02/0132/4
Vaasa	Poikkeaminen	Kristiinankaupunki	02/0221/4
Vaasa	Poikkeaminen	Lohtaja	02/360/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	01/0116/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	01/0117/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	01/0153/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	01/0177/5
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0044/4

Hallinto-oikeus	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0090/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0120/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0145/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0159/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0168/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0169/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0193/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0237/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0304/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0318/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0376/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0381/4
Vaasa	Poikkeaminen	LSU	02/0387/4
Vaasa	Poikkeaminen	Seinäjoki	02/0035/4
Vaasa	Poikkeaminen	Seinäjoki	02/0258/4
Vaasa	Poikkeaminen	Seinäjoki	02/0272/4
Vaasa	Poikkeaminen	Vaasa	02/0155/4
Vaasa	Poikkeaminen	Vaasa	02/0232/4
<hr/>			
Vaasa	Suunnittelutarve	Kokkola	02/0078/4
Vaasa	Suunnittelutarve	Kokkola	02/0299/4
Vaasa	Suunnittelutarve	Seinäjoki	02/0365/4
Vaasa	Suunnittelutarve	Vaasa	02/0129/4
Vaasa	Suunnittelutarve	Vaasa	02/0290/4
Vaasa	Suunnittelutarve	Veteli	02/0079/4
<hr/>			
KHO	Kaava	Alajärvi	T658; 3017/1/02
KHO	Kaava	Espoo	T266; 3699/1/01
KHO	Kaava	Haapajärvi	T849; 3794/1/02
KHO	Kaava	Heinola	T341; 3154/1/02
KHO	Kaava	Helsinki	T1202; 1288/1/02
KHO	Kaava	Helsinki	T2068; 2970/1/02
KHO	Kaava	Helsinki	T3443; 2705/1/01
KHO	Kaava	Hollola	T1309; 1395/1/02
KHO	Kaava	Hämeenkoski	T1322; 334/1/02
KHO	Kaava	Hämeenkyrö	T1780; 3029/1/01
KHO	Kaava	Ilmajoki	T1567; 112/1/03
KHO	Kaava	Ilmajoki	T774; 1112/1/02
KHO	Kaava	Joensuu	T1199; 3652/1/02
KHO	Kaava	Joutseno	T1418; 3733/1/02
KHO	Kaava	Jyväskylä	T1251; 2851/1/02
KHO	Kaava	Jyväskylä mlk	T882; 2302/1/02
KHO	Kaava	Jyväskylän mlk	T3030; 2876/1/01
KHO	Kaava	Kaarina	T1248; 3942/1/02
KHO	Kaava	Kaarina	T3358; 2321/1/01
KHO	Kaava	Kajaani	T971; 3091/1/02
KHO	Kaava	Kalajoki	T1417; 3712/1/02
KHO	Kaava	Kerava	T1896; 3404/1/02
KHO	Kaava	Kerimäki	T1277; 2918/1/01
KHO	Kaava	Kirkkonummi	T850; 3375/1/02
KHO	Kaava	Kittilä	T243; 487/1/02
KHO	Kaava	Kittilä	T438; 488/1/02
KHO	Kaava	Lahti	T3404; 2291/1/01
KHO	Kaava	Lahti	T659; 3134/1/01
KHO	Kaava	Lohja	T1337; 3041/1/01
KHO	Kaava	Lohja	T995; 3692/1/01
KHO	Kaava	Loppi	T2730; 2677/1/01
KHO	Kaava	Nurmes	T962; 2939/1/01

KHO	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
KHO	Kaava	Oulunsalo	T2104; 3449/1/02
KHO	Kaava	Pello	T1178; 2697/1/01
KHO	Kaava	Petäjävesi	T1320; 3090/1/02
KHO	Kaava	Puolanka	T764; 2644/1/01
KHO	Kaava	Raahe	T2296; 646/1/03
KHO	Kaava	Rauma	T2081; 1159/1/02
KHO	Kaava	Rautjärvi	T1558; 3611/1/02
KHO	Kaava	Rovaniemen mlk	T1144; 3426/1/01
KHO	Kaava	Rovaniemen mlk	T1761; 1543/1/02
KHO	Kaava	Rovaniemen mlk	T1950; 2914/1/01
KHO	Kaava	Sammatti	T1250; 3135/1/02
KHO	Kaava	Siuntio	T1321; 2389/1/02
KHO	Kaava	Somero	T1894; 3550/1/01
KHO	Kaava	Suomussalmi	T2105; 3110/1/02
KHO	Kaava	Tampere	T2933; 605/1/02
KHO	Kaava	Toivakka	T1963; 3697/1/01
KHO	Kaava	Tornio	T1924; 2769/1/01
KHO	Kaava	Turku	T1268; 2170/1/02
KHO	Kaava	Vantaa	T1194; 2117/1/02
KHO	Kaava	Vantaa	T1779; 2205/1/02
KHO	Kaava	Velkua	T1714; 1582/1/02
KHO	Kaava	Vieremä	T1249; 3732/1/02
KHO	Kaava	Vihti	T1043; 192/1/02
KHO	Kaava	Vihti	T1319; 1998/1/02
KHO	Kaava	Ylämaa	T1603; 2950/1/01
KHO	Kaava	Ylämaa	T1604; 525/1/02
KHO	Kaava	*	T 1317; 3450/1/02
KHO	Kaava	*	T1457; 2713/1/02
KHO	Kaava	*	T1871; 1164/1/02
KHO	Kaava	*	T2500; 823/1/02
KHO	Kaava	*	T339; 3633/1/02
<hr/>			
KHO	Poikkeaminen	ESA	T1147; 3633/1/01
KHO	Poikkeaminen	ESA	T1341; 3530/1/01
KHO	Poikkeaminen	ESA	T2277; 961/1/03
KHO	Poikkeaminen	ESA	T877; 2848/1/01
KHO	Poikkeaminen	ESA	T878; 2806/1/01
KHO	Poikkeaminen	Espoo	T1981; 3452/1/02
KHO	Poikkeaminen	Espoo	T83; 3694/1/01
KHO	Poikkeaminen	HAM	T1977; 1875/1/02
KHO	Poikkeaminen	HAM	T2149; 1851/1/02
KHO	Poikkeaminen	HAM	T3298; 170/1/02
KHO	Poikkeaminen	Helsinki	T1833; 1030/1/03
KHO	Poikkeaminen	Inari	T2591; 2209/1/01
KHO	Poikkeaminen	Kaarina	T1527; 3070/1/01
KHO	Poikkeaminen	KAI	T763; 3618/1/02
KHO	Poikkeaminen	Karjalohja	T2175; 2859/1/02
KHO	Poikkeaminen	Karkkila	T368; 3593/1/01
KHO	Poikkeaminen	KAS	T1521; 3674/1/01
KHO	Poikkeaminen	KAS	T2083; 3816/1/02
KHO	Poikkeaminen	KAS	T3028; 499/1/02
KHO	Poikkeaminen	Kemiö	T1565; 1211/1/02
KHO	Poikkeaminen	Kempele	T2275; 1744/1/00
KHO	Poikkeaminen	Kerava	T345; 2900/1/01
KHO	Poikkeaminen	Kouvola	T1909; 3817/1/02
KHO	Poikkeaminen	Kristiinankaupunki	T2877; 2343/1/02
KHO	Poikkeaminen	KSU	T1117; 156/1/02

KHO	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
KHO	Poikkeaminen	KSU	T1724; 1113/1/02
KHO	Poikkeaminen	KSU	T1828; 2890/1/02
KHO	Poikkeaminen	KSU	T2137; 1693/1/02
KHO	Poikkeaminen	KSU	T2946; 3698/1/01
KHO	Poikkeaminen	KSU	T986; 2983/1/01
KHO	Poikkeaminen	Kuusamo	T1024; 590/1/02
KHO	Poikkeaminen	LAP	T1339; 3316/1/01
KHO	Poikkeaminen	LAP	T1340; 3317/1/01
KHO	Poikkeaminen	LAP	T1370; 2727/1/01
KHO	Poikkeaminen	LAP	T1725; 2195/1/02
KHO	Poikkeaminen	LAP	T682; 3016/1/01
KHO	Poikkeaminen	LAP	T800; 3480/1/01
KHO	Poikkeaminen	LAP	T879; 2877/1/01
KHO	Poikkeaminen	LAP	T880; 2676/1/01
KHO	Poikkeaminen	Lempäälä	T1266; 371/1/02
KHO	Poikkeaminen	Lohja	T1252; 2250/1/01
KHO	Poikkeaminen	Lohja	T1997; 85/1/03
KHO	Poikkeaminen	Lohja	T2136; 3377/1/02
KHO	Poikkeaminen	Lohja	T2162; 3364/1/02
KHO	Poikkeaminen	Lohja	T2686; 2894/1/01
KHO	Poikkeaminen	LOS	T1204; 2925/1/01
KHO	Poikkeaminen	LOS	T1528; 3246/1/01
KHO	Poikkeaminen	LOS	T1670; 2322/1/02
KHO	Poikkeaminen	LOS	T1758; 2494/1/02
KHO	Poikkeaminen	LOS	T1759; 2412/1/02
KHO	Poikkeaminen	LOS	T2420; 3747/1/01
KHO	Poikkeaminen	LOS	T2424; 2208/1/01
KHO	Poikkeaminen	LOS	T876; 2759/1/01
KHO	Poikkeaminen	LOS	T881; 3055/1/01
KHO	Poikkeaminen	LSU	T1148; 3615/1/01
KHO	Poikkeaminen	Muurla	T1566; 1179/1/02
KHO	Poikkeaminen	Mäntsälä	T1397; 3591/1/00
KHO	Poikkeaminen	PIR	T1726; 1589/1/02
KHO	Poikkeaminen	PIR	T1727; 2098/1/02
KHO	Poikkeaminen	PIR	T346; 2749/1/01
KHO	Poikkeaminen	Pirkkala	T1545; 2961/1/02
KHO	Poikkeaminen	PKA	T921; 2523/1/01
KHO	Poikkeaminen	Pornainen	T1825; 1094/1/02
KHO	Poikkeaminen	PPO	T1530; 4/1/02
KHO	Poikkeaminen	PPO	T1546; 421/1/03
KHO	Poikkeaminen	PPO	T1723; 3911/1/02
KHO	Poikkeaminen	PPO	T1760; 2764/1/02
KHO	Poikkeaminen	PPO	T2079; 660/1/02
KHO	Poikkeaminen	PSA	T3185; 3531/1/01
KHO	Poikkeaminen	Rauma	T1978; 3571/1/02
KHO	Poikkeaminen	Seinäjäki	T1989; 3293/1/02
KHO	Poikkeaminen	Sipoo	T2244; 3883/1/02
KHO	Poikkeaminen	Sipoo	T686; 3714/1/01
KHO	Poikkeaminen	Sipoo	T946; 2086/1/02
KHO	Poikkeaminen	Suomenniemi	T2084; 474/1/03
KHO	Poikkeaminen	Turku	T115; 3395/1/01
KHO	Poikkeaminen	Turku	T2685; 410/1/02
KHO	Poikkeaminen	Turku	T466; 3255/1/01
KHO	Poikkeaminen	UUS	T 2114; 2808/1/02
KHO	Poikkeaminen	UUS	T1520; 238/1/03
KHO	Poikkeaminen	UUS	T2146; 872/1/02
KHO	Poikkeaminen	UUS	T2276; 1273/1/03

KHO	Päätöstyyppi	Mikä kunta/AYK	Päätösnumero
KHO	Poikkeaminen	UUS	T685; 3713/1/01
KHO	Poikkeaminen	Äänekoski	T1679; 1053/1/02
KHO	Poikkeaminen	Äänekoski	T2297; 882/1/02
KHO	Poikkeaminen	*	T1564; 2924/1/02
KHO	Poikkeaminen	*	T762; 1907/1/02
KHO	Poikkeaminen	*	T2131; 76/1/02
KHO	Poikkeaminen	*	T2142; 700/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Alajärvi	T482; 3736/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Haapavesi	T1451; 3659/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Haukipudas	T2042; 3916/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Hämeenkyrö	T265; 2915/1/01
KHO	Suunnittelutarve	Kaarina	T2136; 2306/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Kangasala	T26; 907/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Kangasala	T947 ; 2085/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Kiiminki	T2043; 3997/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Kirkkonummi	T1861; 184/1/03
KHO	Suunnittelutarve	Kuusamo	T1664; 1557/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Kuusamo	T2744; 2624/1/01
KHO	Suunnittelutarve	Masku	T1038; 1490/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Nurmijärvi	T1843; 2988/1/01
KHO	Suunnittelutarve	Nurmo	T1419; 3294/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Oulainen	T1834; 3849/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Sipoo	T3249; 3671/1/01
KHO	Suunnittelutarve	Tampere	T1665; 1040/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Turku	T465; 3254/1/01
KHO	Suunnittelutarve	Tuusula	T3295; 3500/1/01
KHO	Suunnittelutarve	Tuusula	T337; 3990/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Vaasa	T1368; 2319/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Vihti	T1962; 1955/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Vihti	T1979; 1369/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Vihti	T27; 169/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Vihti	T28; 29/1/02
KHO	Suunnittelutarve	Vihti	T29; 802/1/02

*Sen viranomaisen (kunta/AYK) nimi, jonka päätöksestä valitetaan ei ole ollut löydettyvissä HaO:n päätöksestä. Kyseessä on tällöin tutkimatta jätetty tai peruutettu valitus.

Kuvailulehti

Julkaisija	Ympäristöministeriö Alueidenkäytön osasto	Julkaisuaika Toukokuu 2004												
Tekijä(t)	Tutkija, HTM Susanna Wähä, Joensuun yliopisto, oikeustieteiden laitos													
Julkaisun nimi	Maankäyttö- ja rakennuslain soveltaminen hallintotuomioistuimissa 2001-2003													
Tiivistelmä	<p>Maankäyttö- ja rakennuslain tultua voimaan vuoden 2000 alussa lain toimivuutta ja siitä saatuja kokemuksia on seurattu ja arvioitu. Ympäristöministeriö julkaisi arviointiraportin lain toimivuudesta saaduista ensimmäisistä kokemuksista maaliskuussa 2001 ja laajemman raportin toukokuussa 2002.</p> <p>Nyt valmistunut selvitys hallintotuomioistuinten toiminnasta maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa tehtävissä perustuu aikaisempaa laajempaan aineistoon. Selvitys tuo uutta ja entistä tarkempaa tietoa mm. eri valittajaryhmien (yksityiset, yhteisöt ja viranomaiset) valitusoikeuden käytöstä, valitusperusteista, valitusten käsittelyajoista sekä valitusten menestymisestä hallinto-oikeuksissa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa.</p> <p>Valtaosa kaavaa koskeneista valituksista oli yksityishenkilöiden tekemiä (73 %). Valituksia tekivät myös yhdistykset (9 %), yhtiöt (8 %) ja alueelliset ympäristökeskukset (4 %). Ympäristökeskukset ovat käyttäneet valitusoikeuttaan erittäin maltillisesti. Useimmiten ympäristökeskusten valitukset kohdistuivat kaavoihin, jotka olisivat tulleet hallinto-oikeuden tutkittavaksi myös muiden tekemien valitusten takia. Ympäristökeskus oli ainoana valittajana vain neljässä kaavassa. Alueellisten ympäristökeskusten valitukset ovat olleet myös perusteltuja, sillä muihin valittajiin verrattuna niiden tekemät valitukset hyväksyttiin hallinto-oikeuksissa huomattavasti useammin.</p> <p>Tutkitun aineiston perusteella kuntien kaavapäätökset ovat olleet ilmeisen perusteltuja, sillä hallinto-oikeudet ovat hylänneet valtaosan (70 %) kaavoihin kohdistuneista valituksista. Asemakaavavalituksissa noin 90 prosenttia kuntien päätöksistä pysytettiin voimassa sellaisenaan.</p> <p>Noin joka kolmannelta hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksista hyväksyttiin vain joka kymmenes. Parhaiten pysyivät kaavoja koskeneet ratkaisut.</p>													
Asiasanat	Maankäyttö- ja rakennuslaki, kaavoitus, suunnittelutarveratkaisu, poikkeamispäätös, kunta, alueellinen ympäristökeskus, valitus, muutoksenhaku, hallinto-oikeus, korkein hallinto-oikeus													
Julkaisusarjan nimi ja numero	Suomen ympäristö 693													
Julkaisun teema	Alueiden käyttö													
Projektihankkeen nimi ja projektinumero														
Rahoittaja/toimeksiantaja	Ympäristöministeriö													
Projektiryhmään kuuluvat organisaatiot	<table><tr><td>ISSN</td><td>ISBN</td></tr><tr><td>1238-7312</td><td>952-11-1680-3 (nid.), 952-11-1681-8 (PDF)</td></tr><tr><td>Sivuja</td><td>Kieli</td></tr><tr><td>57</td><td>suomi</td></tr><tr><td>Luottamuksellisuus</td><td>Hinta</td></tr><tr><td>julkinen</td><td></td></tr></table>		ISSN	ISBN	1238-7312	952-11-1680-3 (nid.), 952-11-1681-8 (PDF)	Sivuja	Kieli	57	suomi	Luottamuksellisuus	Hinta	julkinen	
ISSN	ISBN													
1238-7312	952-11-1680-3 (nid.), 952-11-1681-8 (PDF)													
Sivuja	Kieli													
57	suomi													
Luottamuksellisuus	Hinta													
julkinen														
Julkaisun myynti/jakaja	Edita Publishing Oy, Asiakaspalvelu, PL 800, 00043 Edita puh. 020 450 05, telefax 020 450 2380 sähköposti: asiakaspalvelu.publishing@edita.fi, www-palvelin: http://www.edita.fi/netmarket													
Julkaisun kustantaja	Ympäristöministeriö													
Painopaikka ja -aika	Edita Prima Oy, Helsinki 2004													
Muut tiedot	Yhteyshenkilö ympäristöministeriössä: Tuula Lundén, puh. (09) 1603 9344													

Presentationssblad

Utgivare	Miljöministeriet Markanvändningsavdelningen	Datum Maj 2004												
Författare	Forskaren, mag. i förvaltningsvetenskaper Susanna Wähä, Joensuu universitet, juridiska institutionen													
Publikationens titel	Maankäyttö- ja rakennuslain soveltaminen hallintotuomioistuimissa 2001-2003 (Undersökning om tillämpningen av markanvändnings- och bygglagen i förvaltningsdomstolarna och i högsta förvaltningsdomstolen 2001-2003)													
Sammandrag	<p>Ända sedan markanvändnings- och bygglagen trädde i kraft i början av år 2000 har en kontinuerlig uppföljning och utvärdering ägt rum av hur lagen fungerar och vilka erfarenheterna av den är. Miljöministeriet publicerade i mars 2001 den första utvärderingsrapporten och i maj 2002 en mer omfattande rapport.</p> <p>Den föreliggande undersökningen, som gäller förvaltningsdomstolarnas verksamhet i uppgifter med anknytning till markanvändnings- och bygglagen, är baserad på ett bredare underlagsmaterial. Undersökningen ger ny och mer detaljerad information bl.a. om olika grupper av ändringssökande (privatpersoner, samfund och myndigheter), om hur besvärshöjningen begagnats, om besvärsskälerna, tiderna för handläggning av besvär samt om utfallet av besvärprocessen i förvaltningsdomstolarna och i högsta förvaltningsdomstolen.</p> <p>Största delen (73 %) av besvaren över markanvändningsplanerna lämnades in av privatpersoner. Besvär inlämnades också av föreningar (9 %), bolag (8 %) och regionala miljöcentraler (4 %). Miljöcentralerna har varit synnerligen återhållsamma då det gäller att nyttja besvärshöjningen. Miljöcentralernas besvär har oftast gällt planer som också på grund av andra besvär skulle ha tagits upp i förvaltningsdomstolarna. Bara fyra planer har enbart överklagats av en miljöcentral. De regionala miljöcentralernas besvär har också varit motiverade, ty jämfört med andra sökande godkändes deras besvär betydligt oftare i förvaltningsdomstolarna.</p> <p>På basis av underlagsmaterialet har kommunernas planbeslut varit uppenbart motiverade, eftersom förvaltningsdomstolarna har avvisat största delen (70 %) av de inlämnade besvaren. I fråga om besvär över detaljplaner har omkring 90 procent av kommunernas beslut oförändrade bibehållits i kraft.</p> <p>Ungefär vart tredje utslag av förvaltningsdomstolarna överklagades vidare hos högsta förvaltningsdomstolen. Besvaren godkändes bara i vart tionde fall. Avgörandena om planerna visade sig mest hållbara.</p>													
Nyckelord	Markanvändnings- och bygglagen, planläggning, avgörande om behov av planering, beslut om undantag, kommun, regional miljöcentral, besvär, ändringssökande, förvaltningsdomstol, högsta förvaltningsdomstolen													
Publikationsserie och nummer	Miljön i Finland 693													
Publikationens tema	Markanvändning													
Projektets namn och nummer														
Finansiär/uppdragsgivare	Miljöministeriet													
Organisationer i projektgruppen	<table><tr><td>ISSN</td><td>ISBN</td></tr><tr><td>1238-7312</td><td>952-11-1680-3, 952-11-1681-8 (PDF)</td></tr><tr><td>Sidantal</td><td>Språk</td></tr><tr><td>57</td><td>finska</td></tr><tr><td>Offentlighet</td><td>Pris</td></tr><tr><td>offentlig</td><td></td></tr></table>		ISSN	ISBN	1238-7312	952-11-1680-3, 952-11-1681-8 (PDF)	Sidantal	Språk	57	finska	Offentlighet	Pris	offentlig	
ISSN	ISBN													
1238-7312	952-11-1680-3, 952-11-1681-8 (PDF)													
Sidantal	Språk													
57	finska													
Offentlighet	Pris													
offentlig														
Beställningar/distribution	Edita Publishing Ab, Kundservice, PB 800, FIN-00043 Edita, Finland tel. +358 20 451 05, telefax +358 20 450 2380 e-mail: asiakaspalvelu.publishing@edita.fi, www-server: http://www.edita.fi/netmarket													
Förläggare	Miljöministeriet													
Tryckeri/tryckningsort och -år	Edita Prima Ab, Helsinki 2004													
Övriga uppgifter	Kontaktperson vid miljöministeriet Tuula Lundén, tfn 09-1603 9344													

Documentation page

Publisher	Ministry of the Environment Land Use Department	Date May 2004
Author(s)	Susanna Wähä, Researcher, M.A. Adm.Sc., University of Joensuu, Legal Institution	
Title of publication	Maankäyttö- ja rakennuslain soveltaminen hallintotuomioistuimissa 2001-2003 (A study of the application of the Land Use and Building Act in administrative courts and in the Supreme Administrative Court)	
Abstract	<p>Since the Land Use and Building Act came into force at the beginning of the year 2000, the functioning and the experiences of the Act have been monitored and assessed. In March 2001, the Ministry of the Environment published a report assessing the first experiences of the Act, and in May 2002, a more extensive report was published.</p> <p>The present study of how administrative courts apply the Land Use and Building Act is based on a broader selection of material than the previous studies. It brings out new and more detailed information on who files an appeal (private individuals, various corporations, and authorities), on the use of the right to appeal, on the grounds for appeal, on the times spent on handling appeals, and on the outcome of appeals in administrative courts and in the Supreme Administrative Court.</p> <p>The majority of appeals against land use plans were made by private persons (73%). Appeals from associations accounted for 9%, appeals from companies for 8%, and appeals from regional environment centres for 4% of the total number. The regional environment centres have used their right to appeal sparingly. In most cases, they appealed against plans that would in any case have come to the administrative courts on account of other appeals against them. Only in four cases were regional environment centres alone in appealing against land use plans. In general, their appeals were well justified, seeing that in comparison with other appeals, theirs were more frequently accepted by the administrative courts.</p> <p>On the basis of the research material, the local authorities have made justified decisions on land use plans, since most appeals (70%) against them were not accepted by the administrative courts. In cases of appeals against detailed land use plans, the administrative courts upheld about 90% of the decisions of the local authorities.</p> <p>About one in three decisions by administrative courts were further appealed at the Supreme Administrative Court. Of the appeals one in ten were approved. The decisions on land use plans were upheld in most cases.</p>	
Keywords	Land Use and Building Act, land use planning, decision on planning need, decision on exemption, local authorities, regional environment centre, appeal, complaint, administrative court, Supreme Administrative Court	
Publication series and number	The Finnish Environment 693	
Theme of publication	Land Use	
Project name and number, if any		
Financier/ commissioner	Ministry of the Environment	
Project organization		
	ISSN	ISBN
	1238-7312	952-11-1680-3, 952-11-1681-8 (PDF)
	No. of pages	Language
	57	Finnish
	Restrictions	Price
	for public use	
For sale at/ distributor	Edita Publishing Ltd, Box 800, FIN-00043 Edita, Finland tel. +358 20 451 05, telefax +358 20 450 2380 e-mail: asiakaspalvelu.publishing@edita.fi, www-server: http://www.edita.fi/netmarket	
Financier of publication	Ministry of the Environment	
Printing place and year	Edita Prima Ltd Helsinki 2004	
Other information	Contact at the Ministry of the Environment: Tuula Lundén, phone +358 9 1603 9344	

